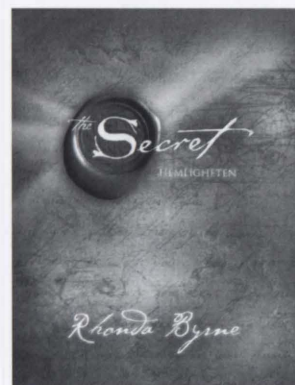
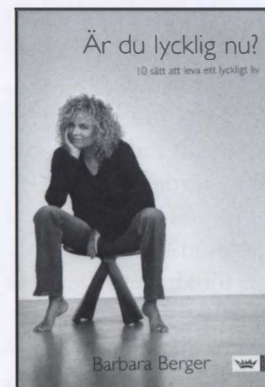
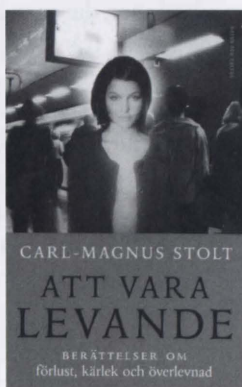
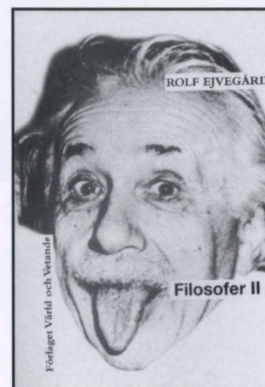
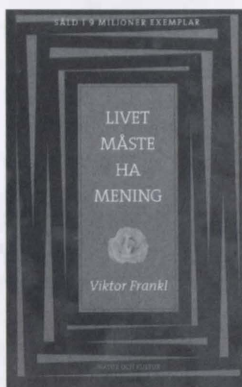

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

Sökaren på Harmoni-expo

med 200 utställare, 74 föredrag i 3 hallar

**Finna och vinna eller förlora?
Svårt att veta i denna flora!**

Text och foto ÅSA FREIJ

Vilken av alla CD-skivor som lär ut avslappning och lovar inre harmoni, ska jag välja – och från vilket av alla stånd, där de säljs? Och vilken bok från vilket av alla bokständer?

Eller ska jag passa på att köpa fler skivor och fler böcker, nu när de säljs extra billigt till mässpriser? Eller ska jag köpa den där hälsodrycken som inte finns i vanliga affärer och som är så unikt välgörande enligt reklamen? Eller kanske jag ska bli spådd? Eller helad? Eller bara masserad ... Massage vet man ju i alla fall vad det är. Eller ska jag köpa vackra indiska kläder och schalar eller handgjorda smycken, eller kanske prova att få min aura målad eller min energi balanserad? Eller använda pengarna till några av föredragen? De flesta kostar faktiskt bara 50 kr – t ex *deeksha*, som ger total inre harmoni – eller en flirtkurs... Att se den egna auran med egna ögon kostar bara 20 kr, en guidad trumresa får man göra för 60 kr och en shamansk trumresa för 70. En storseans kostar hundralappen.

Man kan bli yr i huvudet för mindre – även om syftet tvärtom är inre harmoni och klarhet.

Jag befinner mig på "Harmoni-expo", Sveriges största alternativmessa för Kropp & Sjel, enligt programmet. Och här befinner sig säkert ett par tusen personer till, nyfikna nya och erfarna gamla i den alternativa eller nyandliga intressessfären.

Mässan är förlagd till Liljeholms-hallen i Stockholms södra utkant, en idrottshall till vardags.

Det är helgen den sista mars och första april, och solglimtar kämpar med isvindar om herraväldet, och det är skönt

att komma in på den stora marknaden med dess täta rader av marknadsstånd, sitt folkmyller och sin varma köp- och säljglada atmosfär.

Jag försöker gå metodiskt tillväga för att inte missa något, en rad i taget ner på höger sida och sedan upp på vänster och plockar åt mig de broschyrer som finns i vartenda stånd och smakar där det bjuds något prov. Nästan allt kostar pengar, men ingen ropar en tillbaka och säger: Okey, kom tillbaka, *specialprize for you*, när man lagt sitt prutbud och fått nej... Det är väl det som främst skiljer marknaden i Stockholm från liknande i södra Europa.

Det här är en affärsmessa främst, även om produkterna och tjänsterna ger intryck av att ha kommit till av välvilja och omsorg om medmänniskan.

Ett och annat smakprov bjuds det på, där det säljs något att förtära, som vid numera ganska gamla och väl kända Herbalife, som har små plastkoppar att ta för sig av tillsammans med hälsosamt godis på tandpetare. Här kan man bli värvad som återförsäljare och själv börja tjäna pengar och värva nya i sin tur, som också tjänar pengar – både åt sig själva och den som har värvat, allt enligt en smart amerikansk idé. Bokhandeln Vattumannen är en gammal bekant som funnits sedan början av 70-talet och sålt en mångfald böcker, som svårligen gått att köpa någon annan stans.

Och där står Hans-Jörgen Gerloff, som med stor iver går in för att sprida boken *En kurs i mirakler*, med enligt många en djup livsvisdom, genom en inre röst kanaliserad av en kvinnlig amerikansk psykolog.

Anders B. Johansson är en gammal bekant, som påminner om att vi skrev om honom och hans chakrakurs för trettio år sedan!

En dam som säger sig vara medial och tar 200 kr för en halvtimme, bjuder på tio minuter, som ett smakprov. Hon ger råd om något problem man har.

Ja, här finns stånd på stånd med konsultationer, där man kan få svar på personliga frågor från hjälpare som på olika sätt säger sig kunna se saker som rör en – minst en hundralapp kostar det för en relativt kort stund. Jag går förbi flera stånd.

Men så stannar jag vid ett – av en slump, eller är det något slags intuition? Denna utställare är en av få som inte vill sälja något. Man representerar bara en nystartad förening, som man vill värva medlemmar till, för att dra sitt strå till stacken för en bättre värld. Två damer berättar om initiativet, som de kallar "New Life Commitment", nlc, "ideell förening för långsiktig hälsa och hållbarhet". Men man säljer ju ett slags tavla, där man kan skriva in sitt eget *commitment*, alltså något man lovar sig själv. Damerna tror att det goda vi vill göra för att på något sätt bidra till en bättre värld, eller – minska snabbheten i förstörelsen – blir tydligare och lättare att hålla om man skrivit ner det på ett klart, och även vackert, sätt.

"Det är inga dramatiska saker vi behöver ändra på i vår vardag för att planeten och hennes levande organismer ska få ett bättre liv och ökad chans till överlevnad", står det i det lilla blygsamma gröna informationsbladet. Och det är den lilla odramatiska ändringen i livsstil, som man dock bör lova sig att göra, skriftligen

och ha på väggen, som man kallar *commitment*.

Damerna i föreningen tror, som de också har skrivit i sin programförklaring, att det går lättare att ändra sig själv och förändra något till det bättre i världen om man gör det tillsammans t ex i en förening. Och man söker också samarbete med andra föreningar. Mer samarbete mellan alla som i grunden vill samma sak, tror de är viktigt. Någon känd guru lär ha sagt att ett av de stora problemen i världen är att de destruktiva krafterna är så välorganiserade och de goda så splittrade.

Damerna nickar och berättar om hur förvånande svårt det varit att få gehör från dem som man tog för givet borde vara intresserade av samarbete.

De tror det är viktigt att små insatser uppmärksammas och uppmuntras. De har den största respekt för det s k Alternativa nobelpriset och de organisationer och personer som belönats med detta – och de som fått Nobels fredspris, Mandelapriset eller något annat fint pris, men beklagar att det bara är de som kommit en bra bit på vägen och blivit stora och kända redan, som uppmärksammas. De små insatserna från dem som vill lika väl men kämpar i motvind på ett ganska ensamt sätt, måste också uppmuntras. Man måste vara rädd om dessa. Livet är ju fullt av slocknade eldsjälur och tappade sugar, dessvärre. Men med litet bränsle och blås på de små lågorna kan de ta sig.

Sedan måste jag gå vidare och stannar vid ett stånd där man demonstrerar hur det kommer farlig strålning från mobiltelefoner och apparater i vår vardag. Man har ett mätinstrument som piper hjärtskärande när man sätter något, som strålar, i vägen för det.

Så fortsätter jag men köper ingenting mer än en påse dyra men goda och ganska sällsynta makadamianötter och ett mål vegetarisk mat av den välkända Hermans vegetariska restaurang, som för dagen har en filial till sin ordinarie verksamhet i Hälsans hus på Söder i Stockholm med – "huvudstadens bästa utsikt". Det är sympatiskt att man får sitta där med egen matsäck också. Konstigt nog ser jag inga gamla bekanta här. Men jag får snart ett par nya, ett tvillingpar, unga tjejer, som rest upp från Katrineholm och väntar med mig i den långa matkö, som ringlar så långsamt att man måste börja kommentera det, och så är isen bruten. De bjuder mig att sitta ner, när jag vimsar omkring med min av mat bågande papptallrik och ser sökande, men förgäves över lokalen efter bekanta ansik-

Många ville prata med Hans-Jörgen Gerloff om A Course in Miracles

Föreningen nlc ville värva människor för att de tillsammans skulle göra världen bättre.

ten. Bra, då kan jag få litet publiksynpunkter. Vad tycker nu flickorna om detta? Har de kommit av nyfikenhet hela vägen från Katrineholm? Tror de att de många för en utomstående mystiska utbuden är trovärdiga?

– Visst tror vi på det här, annars skulle vi inte kommit hit, säger de och visar att de inte alls är oinvigda nyfikna utan – sin ringa ålder till trots – riktiga new age-veteraner.

Den ena av dem är själv spåkvinna. Och hon betyder att spådomar är både möjliga och vederhäftiga. Man behöver inte tro på dem ens. Men man måste vara öppen.

– Den som är låst i negativism brukar jag inte tycka det är någon idé att spå, och jag säger det rakt ut i stället för att ta betalt och spå ändå.

Någon utböling borde det väl dock finnas här på mässan, någon enbart nyfiken, skeptisk, som inte tillhör denna stora positivt inställda krets. Jag ser en äldre man som står och ser litet villrådig ut i en av marknadsgångarna. Han har hatt och rock, som herrarna förr i tiden och liknar min salig far, adjunkten.

– Vad tycker du om allt det här då? säger jag påflugget, med journalistens rätt.

Han svarar inte direkt på frågan, men upplyser vänligt om att han står där

han står för han väntar på att komma fram till ståndet framför sig, där man är upptagen med några prova på-kunder som är före honom. Det är någon som säger sig vara medial här – och herrn tvivlar inte alls. Han väntar på att komma fram så att han kan få hjälp med sin avlidna hustru. Det tror han säkert han kan få. Det är inte heller så att han vill försöka få kontakt med henne. Han vill bli av med den kontakt han har med henne efter hennes död! Den är alltför intensiv, säger han.

– Hon behöver gå vidare mot ljustet, men lämnar mig inte en enda stund. Det är jobbigt för mig också faktiskt, för hon lägger sig i allt och är ganska envis och dominerande. Hon var inte sådan när hon levde. Inte alls så mycket. Det har hon blivit efter att hon gick över. Jag hoppas att de kan hjälpa oss här. Jag tror nog det.

Jag tackar så mycket för det han delat med sig av. Och han lyfter på hatten. Och jag får respektera att han inte vill vara med på bild. Han har presenterat sig, men det kan väl göra det samma vad han hette. Det var ett intressant möte i alla fall.

Är jag kanske själv den största skeptikern här? Det blir inte av att prova på något mer. Men något ska jag väl ha med mig härifrån i alla fall.

Det blir ett inte alls andligt, men väl effektivt allrengöringsmedel, som en vanlig, fast ovanligt trevlig man visar med försäljarens vana att demonstrera med vinnande svada. Rengöringsmedlet sägs vara miljövänligt. Och det är väl det som gör att det passar här, trots allt. Rengöringsmedlet gör rent allt från golv till sadlar. Och när jag går därifrån med denna enda souvenir från den mångfascetterade mässan med en liten burk som är alldeles för dyr – fast jag prutat med ursäkten att jag ju dels är en fattig reporter och dels en gammal hästhandlare – så minns jag att jag köpt just en sådan burk en gång tidigare – av samme man, på en hästmässa! Mannen var kanske inte andlig – men en bra försäljare var han. Och pengarna kunde man unna honom. För hans medel fungerade utan att man behövde tro på det.

Ja, och så får jag med mig "Änglaboken" också. Den innehåller bl a kluriga klokheter med viss humor och roliga teckningar.

Författaren av änglaboken, som säljer den som enda sak i sitt lilla stånd, heter Anna Birgitta Olofsdotter. Hon ser litet ut som en ängel själv, litet kerubrund och med lockigt, nästan gyllene hår. Hon skriver i inledningen i sin bok att läsaren

där får ett slags genväg till de insikter hon själv har fått jobba mycket för att få. Detta trots att – som hon säger på en änglasida – det är så enkelt, men att det också är det oerhört enkla eller självklara, som gör det så svårt.

Och här några citat ur den lilla boken, som kan passa som present:

"Något drev mig hit – var det jag?"

"Visst är jag universums medelpunkt! Eftersom jag är här inne – oavsett hur jag gör"

"Man kan inte lära sig hur man ska vara. Man kan bara lära sig vem man är."

Ja det där sista känner säkert många igen sig i, vilka som barn fått den så vanliga knäcken på sitt inre barn, med budskapet att man inte duger som man är – något som bra terapeuter förstår är vanligt och ständigt jobbar med – alltså att hjälpa människor tillbaka till sin friska ursprungliga livsglädje och spontanitet. Att finna sig själv, eller sitt sanna jag, brukar det också kallas. Det kan skrivas mycket och krångligt om detta och ordnas långa och dyra kurser. Men det mycket opretentiösa och småroliga sätt, som Anna Birgitta säger det på, kan faktiskt räcka.

Eller så måste man ha gått den långa krångliga vägen först, precis som författarinnan för att förstå vad hon menar med sina små rader.

Och så kan hon uttrycka sig så här roligt drastiskt och träffsäkert om vanliga kärleksrelationer:

"Jag sökte någon som inte stordrade in trots att dörren var låst. I stället fick jag dej som inte ens kom på tanken att knacka." Och så drar hon sig inte för att tillägga, fast i minde stil, "Jävla du".

Men det gör intryck av att vara sagt med kärlek – och humor. Och det är naturligtvis bättre med ett "jävla, du", sagt med kärlek än ett "kära du" sagt i falskhet.

Expo-arrangörerna kallar sig Inre Harmoni Mässor och har adress Småbränna 37, 914 95 Gräsmyr.

Ur Inre Harmoni-expo-programmet:

Handläsning, psykometri, samarbete med änglar, astrologi, akupressur, tarot – en resa i det inre, Ayur Veda för Kropp & Själv, tala med djuren, ditt livsöde i ditt tumavtryck, möten i andra dimensioner, upptäck dolda oupptäckta förmågor, Feng Shui i livsplaneringen, klassisk homeopati, hälsan är livsviktig, tidigare liv, bordsdans, helande genom handpåläggning, självhypnos.

Anna Birgitta Olofsdotter sålde sin Änglabok med klokheter och teckningar.

Linda Berglings Arkens helandetjänst var ett kristet inslag på Harmoni-mässan.

SÖKAREN

Adress Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
PlusGiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se

Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson

Prenumeration Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-

Annonser Ring för prislista

Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund

ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Åsa Freij:
Sökaren på Harmoni-expo 2

Nils-Olof Jacobson:
Rösterna från rymden: historiska
glimtar 6

SM:
Röster från de döda? Gåttfullt
paranormalt fenomen 9

Ur Per Ragnars
"En sökares dagbok" 12

Lars Hedström:
Samuel Epsteins uppgörelse
med etablissemangen 14

Universums godhet 15

Erland Lagerroth:
Att förstå den värld man lever i 16

Universums själ. Om Gustaf
Strömberg 20

Varia 22

Swami Omkarananda 25

Bokfloden 26

Viveka Lindgren:
Synkronicitet 36

Åsa Freij:
Konstens betydelse 38

Tankar

ETABLISSEMANGET

Etablissemangen – vad är det? Jo, det är *de tongivande* i samhället (samt deras eftersägare). De anger tonen på grund av sina kunskaper och sin begåvning, och eftersom de utgör en enhetlig maktgrupp, och de respekteras allmänt som rättänkande. Där finns professorer, ledande författare och journalister, ja, kulturpersoner med anseende. De tongivande uppträder med själv-säkerhet och en medvetenhet att ha rätt.

Trosinnehållet och värderingarna hos etablissemangen varierar emellertid från en tid till en annan. Under en tid var Bibeln den självklara grunden för världsbild och värderingar. I vår tid har dess roll övertagits av vetenskapen, dvs de föreställningar, metoder och resultat som etablissemangen idag anser vara vetenskapliga.

Under en tid är medicinsk vetenskap bl a att ordinera syntetiska mediciner mot olika åkommor, medan naturlig föda och sund livsföring anses ha mindre betydelse för hälsan. I en sådan tid anses naturmedel vara flummiga, ovetenskapliga, överksamma. I en annan tid kan allt onaturligt anses vara farligt, och då gäller naturenlig livsföring och naturlig föda.

I en tid är krigiskt tänkande, erövringar och krigiska bravader det högsta och ger ära och berömmelse; i en annan tid gäller freden som det högsta.

I varje tid anser etablissemangen att de företräder kunskap och rätt tänkande, samtidigt som de ser ner på etablissemangen i äldre tider. En tids medicinska behandlingar betraktar man senare med ett småleende: då hade de konstiga idéer, nu däremot gäller förnuft och beprövad erfarenhet.

Idag säger etablissemangen att allt i grunden är materia. Vad säger det imorgon? Kanske att verkligheten framstår som andlig, mental, och då kommer man att småleende se ner på dagens konstiga föreställningar.

Etablissemangen har inflytandet, anseendet, makten. Oliktänkande skjuts åt sidan som dissidenter, som man skakar på huvudet åt. Vetenskap står mot ovetenskap. Men i en annan tid kan rollerna vara ombytta.

Inom etablissemangen finns en tröghet: gällande föreställningar sitter hårt fast i människornas sinnen. Nyttänkande motarbetas i övertygelsen att det är felaktigt. Den vetenskapliga världen idag utgör en enhetlig grupp, där man i stort sett tänker lika. Men avvikande röster hörs, och i en framtid kan de vara i majoritet, ungefär så som rökarna förr utgjorde majoriteten – att röka var det normala – medan icke-rökarna idag är fler än rökarna, vilkas vana nu har ett dåligt anseende.

Vilka människotankar består och vilka överges?

SM

Rösterna från rymden: historiska glimtar

Av NILS-OLOF JACOBSON

EVP eller *Electronic Voice Phenomenon* innebär att man på band spelar in röster som förefaller sakna normal förklaring, och som av somliga anses kunna komma från "de döda". Rösterna kan svara på frågor och kommentera situationen i inspelningsrummet, men det går inte att föra dialog med dem eftersom de får avlyssnas i efterhand. På svenska skulle namnet bli ERF, det elektroniska röstfenomenet, men den engelska förkortningen har blivit etablerad.

EVP är ett förstadium till ett mer avancerat fenomen som kallas *ITC* eller *Instrumental Trans-Communication*. Det innebär att via telefon, radio, dator, TV eller andra elektroniska apparater ta emot meddelanden som inte tycks ha någon jordisk avsändare, utan förefaller komma från någon annan dimension – kanske den där "de döda" förmodas leva vidare.

I sin avancerade form innebär ITC en dialog. Frågor kan ställas och besvaras. Om försöket görs via radio som är inställd på jämnt brus, kan man uppleva vad som kallas direkt radioröst: experimentatorn kan ställa en fråga och höra den besvaras direkt i radions högtalare. Radiorösten kan t.ex. kommentera situationen i experimentrummet eller nämna närvarandes namn. I de bästa fallen av ITC är den direkta radiorösten så tydlig att det inte är någon tvekan om vad den säger.

Friedrich Jürgenson väckte intresset

Den första rapporten om EVP publicerades i USA 1959. Det var dock Friedrich Jürgenson (1904-87) som gjorde fenomenet känt. Hans bok *Rösterna från rymden* 1964 gav namn åt hela området. En tidig efterföljare till honom var Konstantin

Raudive i Tyskland. Jürgensons och Raudives böcker väckte intresse för EVP på kontinenten, och hundratals personer började experimentera. Några av dem fick bättre resultat än andra. Marcello Bacci i Italien har varit aktiv ända sedan 1971, men på grund av språkbarriären är hans insats inte så känd hos oss. I USA rapporterade George Meek och William O'Neill långvarig ITC-kommunikation via sin anordning *Spiricom* 1980-81. Manfred Boden i Tyskland fick säregna meddelanden via dator och telefon i början av 1980-talet. Ken Webster i England förde märkliga dialoger via dator 1984-86, diskuterade i hans bok *The Vertical Plane*.

ITC tog fart i Luxemburg...

1985 började paret Maggy och Jules Har-sch-Fischbach (H-F) i Luxemburg experimentera med EVP. 1986 fick de sin första direkta radioröst. Fenomenen hos dem utvecklades snabbt. De fick telefonsamtal (som inte kunde spåras av telefonbolaget), texter via fax och dator (utan anslutning till modem), med bilder i ett skannerprogram till datorn. 1987 kom bilder i TV, först stillbilder, sedan rörliga. Bilderna var först tysta, sedan åtföljda av tal.

H-F hade ingen särskild teknisk kunskap; hon var forskollärare och han statstjänsteman. Kommunikatorerna, dvs de som meddelade sig, gav H-F detaljerade anvisningar hur de skulle sätta ihop olika komponenter till komplicerade anordningar som inte föreföll följa något rimligt system, men som förbättrade ljudkvaliteten.

En grupp kommunikatorer eller "trans-personer"^{*)} uppträdde och identifierade sig själva som levande i en dimension efter döden, som de kallade "den tredje nivå". De beskrev sin tillvaro i en miljö som föreföll likna vår jordiska. En av trans-personerna kallade sig Swejen Salter. Hon berättade om ett tidigare fysiskt liv på en

planet som hette Varid och som sades vara en parallellvärld till jorden. Under flera år kontaktade hon Maggy (som var "mediet" för dessa kontakter) via telefon och/eller radio flera gånger i veckan, och de kunde ha upp till tio minuter långa samtal. Maggy berättade senare att hon efterhand upplevde Swejen som en väninna och kände så nära kontakt med henne att hon ibland glömde att Swejen inte levde på jorden. Trans-gruppen antog namnet *Zeitstrom* (Tidström), och sa att de levde på en planet som hette Marduk och som inte kunde återfinnas i vår tid-rum-struktur. Namnet anknöt till "Evighetens flod" som omslöt hela Marduk och på något sätt strömmade tillbaka till sin källa. Kommunikatorerna insisterade att det finns parallella världar, och att detta är viktigt att förstå.

... spreds i Tyskland...

Adolf Homes och Friedrich Malkhoff bodde några mil från varandra i Tyskland. 1987 hörde de om H-Fs resultat, fick information om deras utrustning och började själva experimentera tillsammans. De fick sin första direkta radioröst 1988. Homes hade en dator av modell Commodore C64, och de skrev in frågor på en diskett som lämnades i datorn. De kunde sedan läsa svar och kommentarer. Ofta handlade dessa om ämnen de inte kände till eller förstod, ibland på främmande språk. Kontakterna utvecklades mest i Homes hem. Han fick efterhand kontakter omväxlande genom telefon, dator och radio, även bilder och text i TV. Senare fick också Malkhoff kontakter i sitt hem.

Homes kontakter fortsatte, med några långa uppehåll, till hans död 1997. Strax efter hans död fick Malkhoff en telefonkontakt med en röst som mycket liknade Homes och identifierade sig som denne.

Homes motivation att börja experimentera var önskan att få kontakt med sin

Friedrich Jürgenson

mor, som dött när han var barn. I dator och telefon kom också meddelanden som sades vara från henne. Hon berättade att hon tillhörde en grupp som kallades *Centrale*. Swejen sa till Maggy H-F att denna grupp var okänd för Zeitstrom, men de sökte efter den och fann den senare. De två grupperna i den andra dimensionen fick alltså kontakt med varandra genom samarbete mellan experimentatorer i vår värld!

Beskrivningarna av livet på "tredje nivå" blev alltmer detaljerade och komplexa, och åtföljdes av bilder i dator eller TV. Det var inte en helt paradisk tillvaro. Innevånarna kunde njuta av ett bekymmersfritt liv utan sjukdomar och fysiska problem, men konflikter mellan personer och grupper fanns och kunde ibland vara svåra. Deras liv övervakades av högre väsen som kallades "de Sju" och som bestämde över och ibland begränsade deras kontakter med jorden. Det kom fascinerande berättelser om nykomlingars upplevelser vid ankomsten till tredje nivå, bland annat en om Olof Palme. Det gavs också många exempel på hur utvecklingen på jorden påverkade deras värld. Hela tredje nivå sades vara en skapelse av den mänskliga anden.

Under 1990-talet utvecklades kors-korrespondenser. H-F och Homes kunde få liknande meddelanden via olika kanaler, t.ex. i datorn hos H-F och ungefär samtidigt i telefon hos Homes. Budskapet kunde vara att man skulle försöka sända en bild, som sedan kom i Homes TV och kommenterades hos H-F.

Många kommunikatorer var avlidna familjemedlemmar eller vänner till experimentatorer. Några identifierade sig som mer kända personer, som Friedrich Jürgenson, Konstantin Raudive och den tyske professorn Hans Bender efter hans död 1991. Flera andra kända namn gjorde korta gästspel och försvann sedan.

... och förstördes av interna konflikter

Gruppen experimentatorer växte och omfattade nu också Nord- och Sydamerika. Kontakterna ökade, korskorrespondenserna blev mer komplexa. Man försökte bilda en internationell organisation, men det blev konflikter mellan personer och grupper. Kommunikatorerna sa att detta störde

"kontaktfältet". Efter en topp 1994 kom en lång krisperiod med få och korta kontakter, mest via dator. Sedan försökte man på nytt bilda en internationell organisation, kontakterna återkom och nådde en ny topp omkring 1997. Nya konflikter orsakades av anklagelser om bedrägeri riktade mot de mest framgångsrika experimentatorerna. Slutligen föll gruppen sönder 1999-2000. Samtidigt sa kommunikatorerna att kontaktfältet var förstört av experimentatorer som inte ville samarbeta, och nivån på kontakterna sjönk snabbt.

Omkring 2001 föreföll nästan all avancerad ITC i norra Europa ha upphört, eller rapporterades i varje fall inte offentligt. Hela området tycktes ha gått tillbaka till nivån omkring 1985. En av veteranerna i Tyskland, Hans-Otto König, rapporterar dock fortfarande ITC sporadiskt. I Italien fortsatte också Marcello Bacci hela tiden sitt arbete i all stillhet. Tyngdpunkten i ITC synes nu ha flyttat till Sydeuropa, med Anabela Cardoso och Bacci som de främsta experimentatorerna.

Kommunikatorer uppträdde och identifierade sig som levande i en dimension efter döden som de kallade "den tredje nivå". De beskrev sin tillvaro i en miljö som föreföll likna vårt jordiska liv.

Gåtfulla detaljer

Den fullständiga skildringen av ITC i Europa skulle bli en fascinerande "science fantasy"-liknande historia. En aspekt är att den omgivning som beskrevs av Zeitstrom i många avseenden var lik *Riverworld* i den amerikanske författaren Philip José Farmers berömda romansvit om livet efter döden. T.o.m. åtskilliga specifika detaljer i Farmers böcker förekommer i meddelandena från Zeitstrom. Och Farmers huvudperson i de fyra romanerna, 1800-tals äventyraren Richard Frances Burton, var också en ledande person i Zeitstrom! Han sades där fortsätta sitt upptäckarliv på Marduk.

Periodvis var det mediala intresset stort för ITC, särskilt i Tyskland där radio- och TV-program gjordes. Det mesta av all denna aktivitet ägde rum i experimentatorernas hem, men många kontakter förekom i närvaro av gäster, även TV-team. Intresset från vetenskapen var nästan obefintligt, eller negativt. Den främ-

ste kritikern var psykologen Fidelio Körberle, som anklagade alla inblandade för bedrägeri. Den främste forskaren var fysikprofessorn Ernst Senkowski, som själv hade experimenterat sedan 1976. Hans bok *Instrumentelle Trans-Kommunikation* publicerades 1989, med 417 sidor. Tredje upplagan 1995 hade 469 sidor.

Det skulle vara svårt att studera ITC i ett laboratorium. Kommunikatorerna betonade att kontaktfältet var känslomässigt laddat. En neutral, "kall" vetenskaplig attityd skulle inte fungera – inget känslomässigt engagemang, ingen kontakt. Alla kontakter initierades också från "andra sidan". Ingen experimentator kunde säga till kommunikatorerna hur de skulle uppföra sig. Vid sidan av ett svagt kontaktfält beskrev kommunikatorerna också andra hinder för kontakt, som konflikter i deras egen värld och elektromagnetiska störningar.

Ett gåtfullt fenomen var "Raudive-rösten". Konstantin Raudive dog 1974. 1986 fick H-F på band en djup mansröst som senare identifierade sig som Raudive. Den kom snart också som direkt radioröst, senare i telefon och vid några tillfällen också i TV. Andra experimentatorer i Europa fick också Raudive-rösten i telefon och radio, och från våren 1994 även fem experimentatorer i USA och

en i Brasilien. Dessa kontakter fortsatte periodvis till många experimentatorer under de följande åren. Raudive-rösten talade flytande tyska, engelska och franska. Kontakterna kunde innehålla råd i personliga och även medicinska frågor, kommentarer och råd om tekniska aspekter av ITC, filosofiska utläggningar och, under de senare åren, kommentarer om konflikterna bland experimentatorer med en del starka värdeomdömen om enskilda personer. Dessa kontakter var dialoger som vilket jordiskt telefonsamtal som helst, även om ljudkvaliteten och brusnivån varierade. Några experimentatorer försökte spåra uppringningarna via telefonbolagen; det lyckades inte. Jag har flera inspelningar från olika experimentatorer, upp till fyra minuter långa, och mycket längre finns rapporterade. Röstkaraktären är väsentligen densamma i alla radio- och telefoninspelningar jag har hört mellan 1987 och 1998, och en enstaka kort inspelning från 2002 som är den sista jag känner till med

Raudive-rösten. Rösten låter alltså likadant i telefoninspelningar, som kan tänkas vara åstadkomna av en "Kalle Sändare", och i radio, där det skulle krävas helt annan teknik för att fuska.

Personliga synpunkter

Jag deltog första gången i EVP-försök 1969 hos Lizz Werneroth, en av de svenska pionjerna som fortfarande är verksam. Redan då hördes något på banden som jag inte kunde förklara. Sedan har jag några längre perioder experimenterat rätt intensivt. Mina resultat med EVP har varit blygsamma, men karaktären av de röster jag kunde spela in liknar precis vad jag har hört hos andra. Parapsykologiska kolleger har lyssnat på en samling inspelningar gjorda av mig själv och andra. Deras kommentarer var att "rösterna (bl a 'Raudive') inte gav något trovärdigt intryck; de lät som det var någon som simulerade – kanske i ett dissocierat tillstånd". Det innebär att experimentatorerna fuskade eller i ett tillstånd av självhypnos själva omedvetet åstadkom rösterna. Och naturligtvis, om man utgår från att EVP och ITC orsakas av självbedrägeri eller medvetet bedrägeri, så finner man hur många indicier som helst på det.

Det är ju omöjligt att bevisa något utifrån ett historiskt material. Alltid är det någon detalj som inte är fullt dokumenterad eller som "inte är övertygande", och som ger anledning att förkasta alltsammans. Det enda jag säkert vet är att jag inte fuskade under mina försök. Jag kan då tänka mig att andra har fått liknande röster utan att fuska. Åtminstone kunde man ställa frågan: "Om vi antar att försöken har gått till som det beskrivs, d.v.s. att de inte har fuskat, vad kan resultaten då betyda?" Men den frågan förefaller inte intressant. Och jag kan ju inte ens bevisa att jag själv inte har fuskat, än mindre någon annan.

Antingen – eller?

Så vad kan vi göra av ITC-historien? Jag ser främst tre alternativ.

Ett:

En internationell konspiration pågick under cirka femton år, med dussintals aktiva bedragare i ett halvdussin länder över tre kontinenter. Den skulle kräva en väldig massa arbete, språkkunskaper, tekniska kunskaper och avancerad elektronisk utrustning, och inte minst pengar. Internationell telefon var inte billig omkring

1990, datorkommunikation hade knappt börjat eller var ovanlig och kostsam i privata hem. Rösternas kvalitet var väsentligen lika god redan omkring 1987 som tio år senare. Trots alla anklagelser har så vitt jag vet ingen av de ledande experimentatorerna beslagits med bedrägeri.

Två:

Under dessa år var ett fönster öppet för kommunikation med intelligenser i en annan dimension. En parallell fysisk värld, en värld där "de döda" lever vidare, eller något annat?

Tre:

Kommunikatorerna är en sorts fantomer, skapade av oss själva?

Ernst Senkowski erbjuder en gissning. I ett brev 1994 skrev han: "Den tredje nivån tycks vara en mindre stabil värld än vår... Om det holistiska perspektivet är riktigt så är allting sammanvävt – det finns inget sådant som ett separat 'jag' och 'du', eller 'cis' och 'trans'. Termen 'oskiljaktig växelverkan' är mer användbar för att beskriva transkontakterna än idén om 'oberoende' partners i ett sändare-mottagarschema. Vi drömmer dem, och samtidigt drömmer de oss."

Senkowski kanske här inspirerades av en text som Maggy H-F fann i sin dator 9 maj 1990, med angiven avsändare Swejen Salter:

"Hallå Maggy. Tro det eller ej, men människornas intresse är det viktigaste i hela transkommunikationen. Liksom ni formar oss med kraften av era tankar, så är ni vår drömvärld. När det finns tillräckligt intresse hos er för oss, så är vi starka och kan ingripa i händelser på er sida. Å andra sidan, genom er är vi starka."

Var det Raudive som ringde?

Våren 1994 fick jag två samtal med Raudive-rösten i hemtelefonen. Båda var korta, mindre än en minut, men en dialog. Jag kunde spela in det mesta av det andra samtalet. Röstens karaktär var för mina öron identisk med en inspelning från radio gjord i Luxemburg 1987, hos H-F i närvaro av flera gäster. Jag blev så tagen av den oväntade kontakten att jag knappt kunde uttrycka mig på engelska. I det sista samtalet sa han: "Next time we will try to contact you in Swedish, to make it easier for you." Det var i maj 1994. Det kanske inte är lönt att vänta längre på "next time".

Referenser: Jag har skrivit många artiklar om ITC i *Sökaren*, senast i nr 6, 2004, där

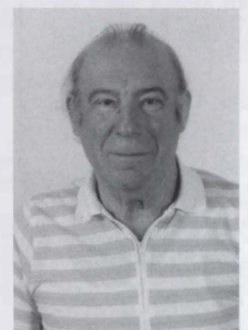
det finns referenser bakåt. Dessutom en lång text i *Gränsöverskridaren* nr 4, 1995 utgiven av Nätverket för Gränsöverskridande Vetenskap. Artikeln kan läsas på www.algonet.se/~shekinah/snit.htm

Den främsta källan till information om ITC är annars www.worlditc.org, där ljudfiler, flera böcker och hundratals sidor annat material kan studeras och laddas hem.

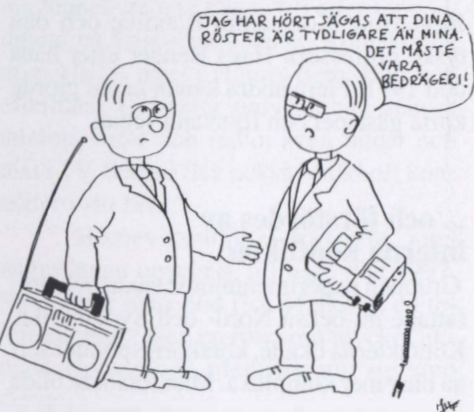
x) De "trans-personer", som det talas om i texten, har inget att göra med att "gå i trans", utan därmed avses personligheter bortom vår egen värld.

Psykologen dr Konstantin Raudive var en uppmärksam "röstforskare".

Fysikprofessor Ernst Senkowski i Tyskland forskade och skrev en tjock bok i ämnet "instrumentell transkommunikation".

Teckning av Maggy Harsch-Fischbach.

Röster från de döda?

Gåtfullt paranormalt fenomen

Den 19 januari 1974 besökte jag Friedrich och Monica Jürgenson i Mölnbo och fick lyssna till några bandinspelningar med gåtfulla röster, till Jürgensons ivriga utläggningar.

Jürgenson tyckte att jag inte var så väl begåvad för att urskilja de främmande ljuden. Min ljuduppfattningsförmåga var enligt hans bedömning inte tillräckligt snabb, min musikalitet alltför liten.

I något eller några fall hörde jag ett brus utan urskiljbara ord, i andra fall fanns otydliga, främmande röster, som åtminstone delvis kunde tolkas på olika sätt, i åter andra fall var det väl hörbara röster, där tydliga ord kunde uppfattas. Det rörde sig då alltid om några få ord, ibland med kommentarer till vad de i rummet (vid inspelningstillfället) närvarande säger eller är. Språket var ofta tyska (som Jürgenson behärskade), någon gång med ett enstaka svenskt ord inlagt. Det som yttrades var i allmänhet trivialt, men ibland meningsfullt allvarligt, såsom när det sades att människor skändar djuren. (Jürgenson var vegetarian och stor djurvän.)

Många som fått in oförklarade röster på inspelningsband hävdar mycket bestämt att kontakt med andar är den enda tänkbara förklaringen – så gjorde Jürgenson och Claude Thorlin. Men detta kan vara en förenkling av ett komplicerat och svårgripbart fenomen, där för oss okända faktorer kan spela in.

Det finns olika hypoteser vid sidan av dödas andar – inte minst psykokinesihypotesen, som kanske kan beskrivas så att skikt i det undermedvetna själslivet splittras ut från psyket, lever ett litet tillfälligt eget liv och manifesterar sig i den materiella världen. Att psyket kan splittras och skapa vad som kan förefalla vara andliga väsen (med kort, tillfälligt liv) är väl bekant. Den parapsykologiska litteraturen har många exempel på detta.

De gåtfulla rösterna kan jämföras med andra paranormala fenomen, t ex poltergeistar (där små föremål kastas omkring eller krossas utan synbar orsak). Den

vanligaste förklaringen är att detta har sin rot i det mänskliga undermedvetna: Inre spänningar utlöses på det undermedvetna planet genom en psykisk splittring: önsningar, aggressioner, som planterats i det undermedvetna, slår ut i den materiella världen och påverkar föremål där.

Vi kan här bl a tänka på att s k mediala fenomen enligt många parapsykologiska forskare har sin rot i det mänskliga psykets dolda skikt.

"Vi behöver bara diskutera det omedvetna", sa parapsykologen professor Hans Bender om ursprunget till de mystiska rösterna.

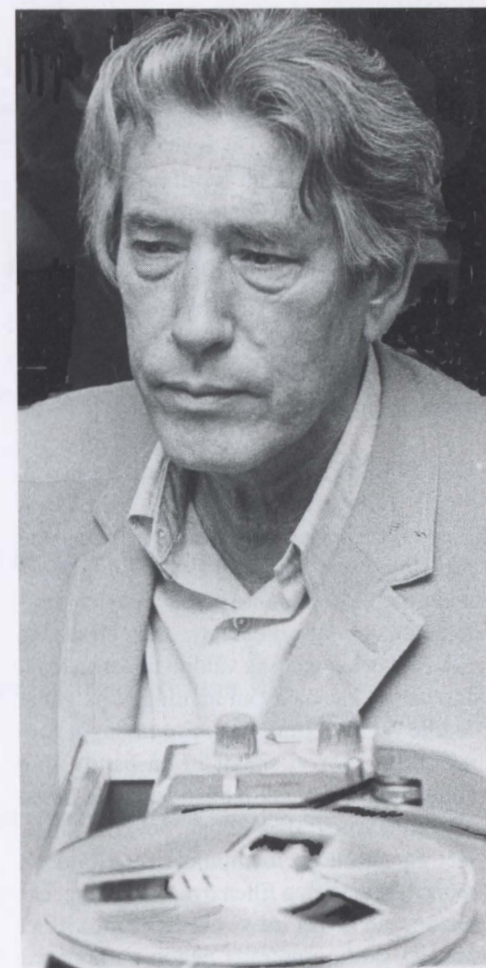
Enligt ett reportage av Ulf R. Johansson i Kvällsposten 1974 sa Bender: "Man kan aldrig slutgiltigt bevisa att dessa röster kommer från de avlidna. På institutet har vi en annan hypotes. Experimentatorn, i detta fallet Jürgenson, känner till de avlidnas röster. Rösterna är på något sätt förborgade i hans hjärna. Han kan, helt omedvetet, föra över rösterna på bandet genom en process som vi ännu inte kan förklara."

1978 gjorde jag en intervju med Bender i Stockholm och ställde då en fråga om de egendomliga rösterna på band.

Bender sa:

"Jag är säker på att Jürgenson och en del andra personer får oförklarliga, paranormala röster på band. Men jag är inte säker på att dessa röster kommer från 'andra sidan'. Den hypotesen kan inte klart bevisas. Rösterna kan komma från operatörens undermedvetna och vara en psykokinetisk effekt. Det finns nu tusentals människor som försöker få sådana röster, och det förekommer en massa feltolkningar; exempelvis får de in fragment av radioutsändningar och uppfattar detta felaktigt som paranormala röster."

1985 besökte jag Claude och Ellen Thorlin i Eskilstuna och lyssnade på deras band. Jag tyckte att det fanns ord i bruset men kunde inte uppfatta deras innebörd, förrän Claude

Friedrich Jürgenson var övertygad om att de döda talade på banden. Foto Claude Thorlin.

förklarade det. Claude hade också band med röster som Konstantin Raudive sålde. Raudive var mycket känd. Men Claude kunde inte uppfatta några ord i bruset på dennes band, och det kunde inte jag heller.

Men man skall inte tro att alla "röster" på band är inbillade.

Claude berättade bland annat följande:

"En gång var vi bjudna till en präst och dennes syster för att spela upp några band. Vi hade aldrig träffat dem förut. Just innan vi skulle ge oss iväg, provade jag band-

spelaren för att kontrollera att den fungerade. När jag därefter lyssnade av bandet, hörde jag någon som sa: 'Arvid'. Först var det som en teaterviskning. Så kom det: 'Jag lever! Jag lever!' Det är en viss förvåning i rösten.

När vi sedan var hos prästen, frågade värdinnan om vi hade fått in några röster nyligen. 'Ja', sa jag, 'för ungefär 45 minuter sedan. Det var en man som kallade sig Arvid och sa att han fortfarande levde.' Då var det som de stelnade till, hon och den gamle prästen. De tittade på varandra. 'Säger han verkligen detta?' frågade de. 'Högst märkvärdigt!' 'Känner ni någon Arvid?' undrade jag. 'Ja, vår sväger hette Arvid. Han har nyss gått bort. Han begravdes för fjorton dar sen. Kan det vara han?' 'Du vet', sa prästen, 'så fort vi pratade om ett liv efter detta, så sa alltid Arvid att när man är död, så är man död.'

Sedan de själva hört bandet, intygade de att det var deras Arvid som talade."

Claude och Ellen hade aldrig tidigare träffat prästen och hans syster och visste inget om någon Arvid.

Claude Thorlin fotograferade också en ande. Han berättade:

"En person som lyssnat på våra band föreslog att vi skulle försöka fotografera andarna. Vi trodde inte mycket på den möjligheten och lät saken bero, men en dag sa Ellen: 'Jag känner mig väldigt underlig idag. Jag har en känsla av att nånting är på gång. Skulle du inte kunna försöka ta något foto samtidigt som vi spelar in på band?' Jag kände mig inte särskilt hågad att göra detta, eftersom fotografier sällan bevisar något. Det går alltid att manipulera med bilder i mörkrummet. Men Ellen övertalade mig. Eftersom jag ansåg att vi borde ha ett vittne, om det skulle uppträda någon paranormal bild, ringde vi efter en bekant, disponent SW. Efter en timme kom han. Ellen hade gått och lagt sig på sängen, för hon kände sig inte riktigt bra. När SW kom, berättade hon att hon hade känt något konstigt, precis som om någon hade tagit henne i nacken och dragit fingrarna genom håret. Denne någon hade liksom masserat henne, och så hade hon somnat.

Vi satte upp en kamera på stativ och ställde fram en bandspelare. En mörk duk lades på bordet så att det inte skulle bli några reflexer på bilden, vilka skulle kunna misstolkas.

Vi satte på bandspelaren och hade en bollutlösare kopplad till kameran, vilken var placerad på tre meters avstånd från oss. Ellen hade den lilla gummibollen i handen. Plötsligt sa hon: 'Det känns precis som om

Fr v Claude Thorlin, SW, Ellen Thorlin och anden Caimy.

kvinnohår kittlar mig i ansiktet!" – 'Knäpp av!' sa jag. Då kramade hon bollen, det rasslade till i kameran, och en bild var tagen.

Så stängde vi av bandspelaren, spolade tillbaka bandet och lyssnade. Vi hörde inga röster, bara en lätt suck. Så gick jag in i mörkrummet, klippte av en bit av filmen, framkallade, fixerade, och så tittade jag på filmen och såg som en liten mörk fläck på den. Jag sköljde filmstumpen och lät den hänga på tork. När jag så tittade på den genom urmakarlupp, tyckte jag att där faktiskt såg ut att vara ett främmande ansikte. Jag gjorde en förstoring, och när jag bar ut den och vi alla tre kunde se den, höll håret på att resa sig på huvudet på oss. Man kunde tydligt urskilja ett kvinnoansikte!

Vi tänkte efteråt att nu kommer förstås en massa små fotografier att göra uttalanden och kanske kasta sig över oss som en vargflock. Så vi ringde till Lennart Nilsson, den allra störste av Sveriges fotografier, och berättade om bilden. Lennart Nilsson kom direkt hem till oss.

Andeflickan hade getts arbetsnamnet Olga.

Lennart Nilsson bad oss sätta igång bandspelaren.

Han sa i mikrofonen: 'Hör du Olga, som är så duktig att du kan fastna på en fotografisk film, kan du inte komma in på inspelningsbandet och t ex säga vad du heter, för Olga heter du väl inte?'

När vi sedan spelade upp detta hörde vi Nilssons fråga och omedelbart därefter en späd kvinnoröst som sa: 'Caimy'."

Lennart Nilsson sa att det var fascinerande, när han fick veta att anden hade svarat på hans fråga.

Var det nu "andar" som talade?

För min del misstänker jag att det var Ellens undermedvetena som utlöste fenomenen. Ellen var ju vad som på engelska kallas *psychic*, dvs ett medium. Hon hade bland annat haft ut ur kroppen-upplevelser, kunnat betrakta sin kropp från en annan punkt i rummet. Och hon såg och hörde gestalter som tycktes höra hemma i andevärlden.

Claude berättade:

"För några år sen led hon av en besvärlig allergi, som yttrade sig i rinnande näsa. Vi visste inte vad besvären berodde på. Men en morgon talade Ellen om för mig att hon hade sett en man som böjt sig ner och tagit upp något från golvet och visat henne. Han höll det nära. Hon såg att det var katt- och hundhår. Han visade det för henne och log, men sa ingenting.

Sedan kunde vi konstatera att Ellens allergi berodde på att vi hade hund och katt. Det hade vi haft i flera år och misstänkte därför inte att djuren kunde vara orsaken till besvären, som kommit plötsligt."

Ellen har nog alltid varit närvarande, när "anderöster" kommit på banden. Det är ingen orimlig hypotes att det är hon som producerar, eller förmedlar, de paranormala fenomenen genom omedveten psykokinesi. (Med pykokinesi menas att medvetandet kan ha materiella verkningar.)

Friedrich Jürgenson: *Rösterna från rymden* (Saxon och Lindström 1964), *Radio- och mikrofonkontakt med de döda* (Nyblom 1968). Claude Thorlin: *De döda talar på band* (Larson 1972).

SM

Visdomsbladet

När höstmånen glimmar, betänk då att det inte är höst för dig allena.

Japanskt ordspråk

Om vi visste allt om varandra, skulle det vara lätt att förlåta.

Hafiz

En sak skall ni inte söka, ty ni söker den förgäves – en människobroder utan fel.

Fozeil Ayaz

Vi bygger alltför många murar och alltför få broar.

Isaac Newton

Ända sedan lyckan hörde talas om dig, har den ivrigt sökt efter dig.

Hafiz

Före upplysningen fäll träd och bär vatten. Efter upplysningen fäll träd och bär vatten.

Wu Li

Ingen pessimist har någonsin upptäckt stjärnornas hemlighet, eller seglat till ett okänt land eller öppnat en ny väg för den mänskliga tanken.

Helen Keller

För det sinne som är stilla öppnar sig hela världen.

Buddha

Om du inte följer dina drömmar, vem skall då göra det?

Emeril Lagasse

Något inom oss kan förvandla lidande till visdom.

Rachel Naomi Remen

Vi finns till för att känna glädjen över att livet pulserar inom oss – nu.

Joyce Carol Oates

Sök hänryckningen i livet; själva känslan av att leva är glädje nog.

Emily Dickinson

Kärlek läker – såväl givare som mottagare.

Karl Menninger

Vad är en vän? *En* själ som dväls i två kroppar.

Aristoteles

När vi försöker upptäcka det bästa hos andra, får vi på något sätt det bästa hos oss själva att framträda.

William Arthur Ward

När vi växer andligt, lämnar vi alltid vår bekvämlighets zon.

John Maxwell

Jag tror på bönen. Den är bästa sättet att hämta styrka från himlen.

Josephine Baker

I bön är det bättre att ha hjärta utan ord än ord utan hjärta.

M. K. Gandhi

Det finns ingen stor begåvning utan en stor vilja.

Honoré de Balzac

Försök inte få barn att växa upp och bli lika dig, för då kanske de blir det.

Russell Baker

Anden inom dig knackar på dörren till ditt hjärta...

Michael Bernard Beckwith

Jorden är endast ett land och mänskligheten dess medborgare.

Baha'u'llah

Universitetsvärlden är en sluten och toppstyrd miljö, men det är alla kretsar där människor verkar i grupp, avskilda från andra grupper.

Åsa Moberg

Jag är ofta chockerad över folks matvanor. Som biolog har jag inte svårt att förstå att folk blir sjuka – men väl hur de överhuvud taget kan hålla sig vid liv.

Albert S Györgyi

Ur Per Ragnars "En sökares dagbok"

Kosmiskt drama

Det finns något i människans natur som är emot uppsplittring. Något som föredrar mening i stället för meningslöshet. Vetenskapsmannen eller läraren i naturvetenskap av i dag måste vara mer än vetenskapsman i trängre mening – han måste vara humanist. Han måste också kunna hjälpa människor se sig själva som en del av ett stort, kosmiskt drama, samt att de genom att delta i detta drama kan finna mening i sina liv.

Den som säger så heter C A Howe, en kemiprofessor som blivit präst. Se dig runt och upplev hur rätt han har!

Under överallt.

Jag har en bok med den titeln. Där läste jag om dammsnäckorna. De lever i sötvatten men måste då och då upp till ytan för att hämta luft. Blir snäckan skräm, nära vattenytan, drar den sig snabbt in i sitt hus, pressar med ett hörbart väsande ut all överflödigt luft och sjunker som en stor sten ned i det skyddande djupet. Med sitt skal, som huvudsakligen består av kalk, är den nämligen betydligt tyngre än den undanträngda vattenmängden. Ändå kan dessa snäckor utföra konststycket att simma på vattenytan. De gör detta på ett mästarellt sätt genom att förvandla sina kroppar från undervattensbåtar till små kanoter.

Snäckan kryper bakvänd upp mot vattenytan, varvid huset alltså hänger nedåt och foten sluter sig tätt intill ytan. Så böjs fotsulan så att den bildar en skål, den undanträngda vattenmängden blir därmed plötsligt mycket större och genom vattnets lyftkraft kan snäckan hålla sig fast vid ytan. I den belägenheten kan snäckan utan svårighet simma eller rättare, krypa fram under ytan.

Denna egendomliga rörelse har man inte på minsta sätt lyckats förklara liksom inte heller principen för snäckors och sniglars krypande överhuvudetaget.

Under överallt.

Jag minns ett tv-program. Det handlade om spindlar. En spindel kunde leva under vattnet genom att "bygga sig" en luftbubbla och

krypa in i den...

En annan, som såg ut som en vandrande pinne, spann först en fyrkantig ram och sedan ett flexibelt nät till ramen. Mätte med benen avståndet till marken. Hängde sig en bit ovan marken och när ett mindre kryp dök upp släppte spindeln ner nätet som en trål, fångade sitt byte och vinschade in det. Efter måltiden klättrade den sedan upp i ett träd, lade sig parallellt med en trädgren, vek in benen och såg precis ut som – grenen.

En tredje spindel såg ut som en liten figur med två boxhandskar längst fram. Med dessa höjda i luften likt Tyson dansade den en semaforisk dans för att locka honan till sig.

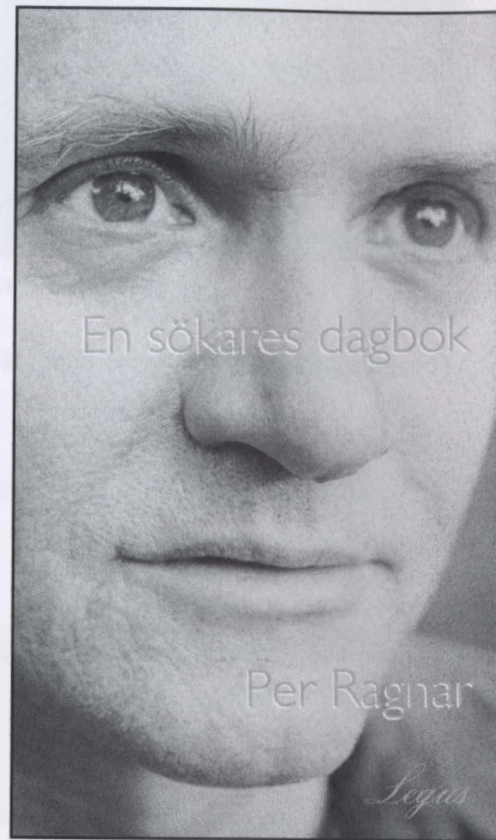
En fjärde bedövade ett avsevärt större djur än sig själv. Spindeln rensade en håla i marken på stenar, lyfte ut dem! Det större djuret som levde i hålan, släpades ner igen och spindeln la ett ägg i djurkroppen. På detta sätt fick ungarna sen de kläckts, levande, bedövad föda. Jag vill minnas att det fanns 700 olika spindelarter i Sverige, över hela världen 30 000 olika spindelarter. En av de svenska såg ut exakt som en ljungblomma – ett bi slog sig ner på den. Var samt vek spindeln sina ben runt biet i ett dödens varsamma famntag. Spindlarna äter insekter under ett år i ett kilotal identiskt med Englands 60 miljoner invånare! Kretslopp, skapelseunder.

Hur vet jag egentligen att jag ser det jag ser? Den processen kan ingen forskare i världen förklara, så vitt jag vet. Han kan säga att alla föremål utsänder ljus i form av elektromagnetiska vågor som rusar emot mig.

De går rakt igenom ögats linssystem, hornhinnan, linsen, glaskroppen – tills de träffar näthinnan, denna ögats känsliga färgfilm. Där bryts vågorna samman – till vad?

Stefan Edman är ett av Sveriges populäraste miljösamveten just nu. Hans pappa Gunnar var en andligvetenskaplig tänkare vars böcker hör morgondagen till. Så här ungefär förklarade han för mig det oförklarliga:

– Bortåt 130 miljoner synceller – 7 miljoner tappar, 120 miljoner stavar – tar

emot ljusvågornas ofattbart små energipaket. När dessa så kallade fotoner träffar synpigmentet släcks de. Men i stället för den lätta energistöten hoppar pigmentmolekyler upp. Kemiska förändringar äger rum som i sin tur startar ett pådrag av nervsignaler till hjärnan.

Dessa elektriska impulsflöden rusar in i den tiondel av vår hjärnbark som är samsatt med världens mest mirakulösa process: att ordna och tolka ögats otaliga budskap till Att göra världen begriplig för oss, orienterbar, gestaltad.

Ett otal kopplingar sker till hjärnans enorma minnesarkiv, till symboler och tankemodeller. Världen läggs tillrätta – på ett mirakulöst sätt.

Gunnar Edman är den svensk som mest och bäst talat i Einsteins anda, när denne sa att "jag böjer mig i ödmjuk vördnad inför den Skapande Intelligens jag förmår bakom alla livsytringar".

Djupet i den meningen anar man vid

betraktandet av en fågels vingfjäder. Den är ihopsatt av över miljoner delar! Fanet kallas dessa tätsittande, fina fjäderstrålar på vardera sidan om skafet. I varje fan ingår många hundra fanstrålar. Dessa i sin tur hålls ihop av fina så kallade bistrålar. Mot deras bräm griper ytterligare små hakar som "låser" fanet enligt blytlåsprincipen.

Vingfjäders samspel med luften är allsidigt. Under flykten ändrar fjädern ide-

ligen form som svar på tryck i luftströmmarna. På nolltid kan den bli flat, kupad, tjock, tunn, fyrkantig, mångsidig – vad som krävs. Luftströmmen och fjädern andas liksom samman för att utvinna all tänkbar energi, styrning, balans. Flygfjäders förlängning i nervtrådar gör den också till ett känselorgan. Nervimpulserna registrerar praktiskt taget ställningen hos varje fjäder i varje ögonblick. Genom så

kallade reflexbågar i fågelns ryggmärg sker finjusteringar med hjälp av tolv tusen små muskler fästade vid fjäderspolen!

Vid anblicken av fågelfjäders fan måste även han med stort F bli religiös.

Plötsligt blir för mig Bibelns ord om att varje sandkorn är räknat inte längre en religiös överdrift.

Reinkarnationstanken

Några filosofers yttranden:

Fechner: En människa som en gång levat kan aldrig dö, lika litet kan en människa vakna till livet utan att redan ha levt tidigare.

Lichtenberg: Jag kan aldrig frigöra mig från den tanken att jag dött en gång före min födelse, och att jag genom döden återskapats i denna gestalt.

Saint Simon: Livet är ett glatt skeende. Barndomen är ett skönt uppvaknande, ålderdomen ett fridfullt insomnande och döden är förstadiet till en ny tillvaro.

Voltaire: Det är inte sällsammare att återfödas än att födas en enda gång.

David Hume: Palingesin (själens pånyttfödelse) är det enda som filosofin kan ta på allvar när det gäller att söka förklara världsordningen.

Så har vi fått veta det: även Paul Getty, multimiljonären i olja, trodde på reinkarnation. För en väninna berättade han att han förnam att han hade mycket gemensamt med den romerske kejsaren Hadrianus, och i hela sitt liv arbetade Getty på att likna denne. Inte bara i beteende. Det gäller även att i det yttre påvisa släktskapet. Därför byggdes Getty-museet i Kalifornien som en kopia av Hadrianus villa på Herculaneum. Och på frågan om herr Getty trodde att han innehaft andra skepnader i tidigare liv, svarade han: "Om jag bara haft den minsta förmåga att rida, så skulle jag säga Alexander den Store."

Så såg alltså multimiljonärens reinkarnationstro ut. Den handlade om att ytterligare göra sig "stor", skänka sig odödlighet, genom att drömma sig in i "stora" historiska personligheter.

Han är sannerligen inte ensam om

den sortens reinkarnationstro. Jag har träffat många människor under årens lopp som varit Napoleon, drottning Kristina, Cleopatra, Karl XII med flera historiska personligheter. Muntligen eller i brev har jag fått ta del av deras indicier och de har velat höra mina synpunkter.

– Mina sexuella problem påminner mycket om Napoleons. Mitt maktbegär beskriver, i mindre skala givetvis, mycket av Nappes kurva.

Eller: – Jag har samma ensamhetskänsla och utanförkänslor som drottning Kristina. Jag har också konverterat och känner mig mera hemma i Rom än i Sverige.

– Titta på den här bilden av Cleopatra! Har vi inte samma näsa, samma ögon? Och i mig har sen barndomen funnits ett sug till hennes hemland.

Så kan det i stark förkortning låta. Och vad är då mitt svar på sådana spekulationer?

Givetvis att folk får tro vad dom vill. Och att jag själv är totalt ointresserad av den sortens funderingar!

Reinkarnationstanken är för mig inget att "fly" till, inte något som jag omfattar för att kompensera mig i nuet eller för att kittla mig själv med spekulationer om vad jag ställt till med i det förgångna. I vilka mer eller mindre skrämmande, fascinerande, vanliga, eländiga skepnader jag funnits till.

Till det yttre rymmer reinkarnationstanken inget sensationellt. Den är starkt knuten till en evolutionistisk idé. Utvecklingen skuttar inte. Man blir inte plötsligt loppa eller fisk efter ett människoliv. Växtriket avlöser mineralriket. Djurriket ligger före människoblivandet. En kontinuerlig utvecklingskedja alltså.

MEN: jag tror inte på Mutationen och "The struggle for life" som gudar. Jag tror på jagets vandring från en upplevelsenivå till en annan. Från instinktens utveckling går vägen vidare genom växtriket vidgade förmågelser av ljus och mörker. Till djurvärldarnas upplevelser av ont och gott, hot

och välbefinnande. Som leder in i den begynnande människovärlden. Där den stora upplevelsen av jag och Det, Dem börjar. Där vi börjar äta av Kunskapens träd för att av dess frukter växa i insikten om vad som skapar bra och dåliga betingelser. Och det är sannerligen inte bara kejserliga eller drottningliga liv vi lever. I skiten, i smutsen, genom dödande och dödar, genom fatigdom och spekulationer, rikedom och förnedring, förnedrande och utlevande, genom siden, trasa och lump går vårt odödliga JAG på sin livsupplevelses eviga vandring. Vårt lilla klot Tellus rymmer ett antal skolor och läroanstalter. Och ett oändligt universum vimlar av världar, högskolor, grundskolor, specialutbildningar.

På president Benjamin Franklins gravsten lär det stå:

Liket av B Franklin boktryckare ligger här till föda åt maskarna, liksom bandet av en gammal bok vars innehåll har rivits ut och som är berövat sin titel och sin förgyllning. Men verket kommer inte att vara förlorat ty det kommer (som han trodde) att uppstå igen i en ny och elegant utgåva reviderad och förbättrad av författaren.

Vi har alla tronat överst, vi har alla trampats underst. I Evigheten är ingen hög eller låg. Där är vi alla lika, innerst.

Summan av tidigare livs erfarenheter, din "moraliska" kvalitet, säger vem du är i dag. Det är den du är i dag som är det enda viktiga. Ditt vardagsarbete. För dig, för morgondagen.

Ur Per Ragnar, *En sökares dagbok*. Legus 1994.

Samuel Epsteins uppgörelse med canceretablissemang

Av Lars Hedström

Ända sedan Watergate-skandalen i U S A har ändelsen "gate" angett att det är något skumt i görningen. När jag läser professor Samuel Epsteins senaste bok "Cancer-Gate" är det uppenbart att så är fallet inom den etablerade cancervården. Boken bär underrubriken "How to Win the Losing Cancer War". Den består av artiklar som Epstein fått publicerade i vetenskapliga facktidskrifter och dagstidningar åren 1990–2005. Även EU-projektet *Reach*, i vilket Margot Wallström figurerar, har ett eget kapitel i boken.

Epstein är en internationellt erkänd auktoritet på cancerprevention. Han har haft över 270 artiklar i ledande vetenskapliga tidskrifter, skrivit 11 böcker och suttit i ett flertal statliga, internationella och ideella sammanlutningar om cancer och miljö.

Cancern eskalerar

1960 fick 20 000 svenskar diagnosen cancer, år 2005 fick 50 000 cancerdiagnos. I USA har förekomsten av cancer eskalerat till epidemiska nivåer, nästan en av två män (44%) och mer än en av tre kvinnor (38%) får diagnosen cancer. En fördubbling av cancerfrekvensen förväntas år 2050.

Enligt Epstein är den enda lösningen på den accelererande cancerepidemin en minskning av cancerframkallande ämnen i vår miljö – epidemin är en avspiegling av ökad användning av industrikemikalier och skenande moderna teknologier. Det medicinska canceretablissemang har lurat allmänheten att tro att vi vinner kriget mot can-

cern, att stora genombrott har skett i behandling och bot av cancer. Detta trots att det saknas bevis för ökad överlevnad efter behandling med kemoterapi för alla cancerformer förutom några ovanliga sådana. Så här har det sett ut i decennier.

Vän av sunt förnuft undrar naturligtvis varför canceretablissemang inte börjat tänka i nya banor utan fortsätter att vara fixerade vid behandling och diagnos istället för förebyggande åtgärder (rökning undantaget). Detta beror på att det är ekonomiska intressen som styr. Cancervård är "big business" och omsätter många miljarder varje år. Epstein ger exempel på kemiföretag som både säljer bekämpningsmedel för jordbruket, farliga för människor, och läkemedel mot cancer.

Förbindelserna (läs svängdörrarna) mellan American Cancer Society (ACS), canceretablissemang och det industriella komplex som består av läkemedelsindustri, kemiindustri och bioteknologiska företag är många och intima. Cancerprevention i form av minskad användning av för industrin mycket lönsamma kemikalier skulle innebära dubbla förluster. Först minskad försäljning av kemikalier och sen minskad förekomst av cancer bland befolkningen med som följd en minskad försäljning av läkemedel mot cancer. Se där hur en ökning av cancer är mycket lönsam, ingen tjänar dollar på friska människor!

Häxjakt på alternativ medicin

ACS och industrin bedriver också häxjakt på konkurrenter inom alternativ medicin. Precis som senator McCarthy på 50-talet hade en svart lista på misstänkta kommunister, så har dessa en svart lista på verkliga alternativa terapier som generellt är billiga, ej patenterbara och giftfria. Listan

uppdateras kontinuerligt och sprids på bred front. När väl en onkolog eller en kliniker blir associerad med "ovetenskapliga" metoder, blir denne svartlistad. Forskningspengar stryps och systematisk förföljelse blir konsekvenserna.

ACS:s polispartner FDA – USAs motsvarighet till det svenska Läkemedelsverket – har inte godkänt en enda icke patenterbar terapi mot cancer. Detta trots att, enligt Epstein, hundra lovande alternativa icke patenterbara terapier har identifierats (här hänvisar Epstein till dr Ralph Moss bok "Cancer Therapy – The independent consumer's guide to non-toxic treatment and prevention").

Cancerframkallande läkemedel

En studie från år 2000 av 241 storsäljande läkemedel visade att nästan hälften var cancerframkallande. En auktoritet hävdar att receptbelagda läkemedel kan utgöra den enskilt viktigaste cancerrisken för hela den amerikanska befolkningen! Dessa läkemedel borde märkas med varningsmärke mot cancer.

Manschettbrott

Epstein menar till och med att canceretablissemangets och industrins underlåtenhet att informera allmänheten och berörda myndigheter om hur förekomsten av cancer drastiskt kan sänkas genom minskad användning av en mängd cancerframkallande kemikalier, är ett större brott än de brott som tobaksindustrin begått. Det krävs en ny lagstiftning världen över, och en hälsotribunal i linje med internationella krigsförbrytartribunaler där ansvariga från industrin och deras konsulter och medlöpare, som medvetet förtigit hälsoriskerna med deras produkter, ställs inför rätta.

Universums godhet

Jag (SM) sökte på begreppet *Universums godhet* på Internet, och kom fram till Marjas hemsida, som bl a pryds av följande bild av en skrattande Buddha.

Hemsidan heter *Universums Godhet* och under de orden står "Överflödet räcker åt oss alla".

Adressen är <http://universumsgodhet.spaces.live.com>

Marja: Den här sidan har jag skapat för dig som vill finna en väg in till ett mer Harmoniskt liv, där du själv känner att det är du som styr ditt eget liv med din fulla kapacitet och Styrka.

Det är fullt möjligt!

För alla de Goda egenskaperna som skapar framgång i livet har vi redan inom oss. Det gäller bara att få tillgång till kunskapen om hur vi ska kunna använda dom. Och två av redskapen som vi använder oss av, är de starkaste vi har.

TANKEKRAFTEN

och

KÄRLEKEN

Marja skriver också att

Universum är en Kärleksfull plats att befinna sig i

Den är full av överflöd som räcker åt alla.

Det är endast vi själva som begränsar oss, och sätter upp alla negativa hinder för överflödet att manifesta sig i våra egna liv.

Hemsidan innehåller mycket och har länkar till intressanta sidor.

Några starka ord av Marja:

Låt ditt leende sprida ljus i någon annans hjärta.

Vi är alla precis så kärleksfulla som vi väljer att vara.

Den minsta lilla ljusstråle kan skingra alla skuggor.

Idag är en bra dag, och den blir bara bättre och bättre.

Marja rekommenderar att man börjar dagen med en affirmation, t ex:

"Jag är frisk, hel och Lycklig."

"Denna dag är en underbar dag."

"Jag är en Kärleksfull person."

Marja citerar Buddha:

"We are what we think.
All that we are arises
with our thoughts.
With our thoughts
we make the world."

"Tänk på allt det Goda som du uträttat varje dag, tänk goda tankar om dig själv och om andra. Och Godheten kommer att börja stråla om dig och till dig. Vilken lycka att det fungerar så lätt! Det är det som är tanken bakom livet. Att vi ska leva Lyckliga i våra liv. Vi behöver inte kämpa oss fram, men det är det vi har gjort, eftersom vi inte har vetat om något annat sätt att göra det på."

Att förstå den värld man lever i

Ett livsprojekt

Av Erland Lagerroth

Sedan tjugo år och mer har jag sysslat med att söka förstå den värld jag lever i, och det har resulterat i sex böcker. Och dessförinnan hade jag ägnat trettio år åt att söka förstå de fiktiva världar, som kallas romaner, världar som jag också levde i, om också inte fysiskt. Det har lett till, om inte slutlig klarhet, för någon sådan kan nog inte vinnas, så i alla fall till åtskilliga insikter, redovisade på min hemsida www.lagerroth.com. Kanske är tiden inne att försöka sammanfatta det hela, även om det aldrig kan bli fråga om en slutlig redovisning.

Adekvat och giltig. En insikt är alltså att någon sann och slutgiltig världsbild inte står att finna. Men betyder det att alla världsbilder är lika bra eller dåliga, alltså en total relativism, något som *postmodernismen* tenderat att hävda? Det vore ett fatalt resultat, för då vore vi ju ännu mera vilslna, än när vi började söka. Men *hermeneutiken*, läran om tolkning, visar lyckligtvis, att detta är en felaktig slutsats. Det finns visserligen ingen *sann* tolkning i någon slutlig mening, men det finns tolkningar som är mer eller mindre *adekvata* och *giltiga* – adekvata i förhållande till det som skall tolkas och giltiga i förhållande till vad som vid tolkningstillfället är känt.

Och det finns också ett *korrektiv*, som kan avgöra vilka tolkningar som är bättre och vilka som är sämre, nämligen *det som skall tolkas*. Man har hela tiden att gå tillbaka dit för att få ett mått på hållbarheten i tolkningen. Även om ingen enighet kanske nås på den vägen heller. Ingen tolkning är visserligen slutligt sann, men det innebär bara att tolkning, som så mycket annat, är en *rörlig process*, där det finns alternativ som är bättre och som är sämre. Och hela tiden finns det ett korrektiv att relatera till. Samtidigt som resultatet naturligtvis också är beroende av i vilken tankemiljö, vilket samhälle, som tolkningen försiggår. Den här processen är lika komplicerad som livet i övrigt.

Den moderna (natur)vetenskapen. Frågan är då vilken världsbild som är den dominerande i dag. Den frågan är nog svårare att besvara än det först kan tyckas, men den *dominanta* i meningen den som gör anspråk på att inte bara dominera utan också att vara den enda och slutgiltiga är den (natur)vetenskapliga, tanken att den moderna naturvetenskapen har klarlagt hur allt förhåller sig från atomen (eller kvanta) till galaxen, eller i varje fall är nära att nå detta mål. Detta kan också kallas *modernitetens* världsbild.

Men denna världsbild har många begränsningar. För det första utgår den från och omfattar bara den *fysiska världen*, men den mänskliga tankens historia visar att detta inte är det hela. Just *tanken* är ju ett exempel på något som inte är fysiskt men som ändå existerar och har den största betydelse, i varje fall för oss människor. Den radikale amerikanske tänkaren Ken Wilber skiljer generellt mellan den *yttre* sidan av allting och den *inre*. Vad skulle då vara den inre sidan av den materiella världen? Svaret är inte svårt att finna: *principerna* efter vilka den yttre världen har tillkommit och fungerar. De har ingen materiell existens, men ändå är det de som bestämmer det hela. Därtill kommer att atomerna har en *retbarhet* och en förmåga att gripa tag i varann. I varje fall kvantfysiken har också visat att materien fungerar på sätt som inte täcks av den klassiska naturvetenskapen. Man behöver alltså inte fördjupa sig i metafysiska spetsfundigheter för att se att den materiella världsbilden är otillräcklig.

Därtill kommer att den klassiska naturvetenskapen hade en tendens att se på världen som ett *statiskt system* snarare än som en *dynamisk process*, vilket är ett bättre synsätt. Världen är ständigt föränderlig och det på sätt som inte låter sig säkerställas och beräknas i förväg. I själva verket döljer sig här en hel rad osäkerhetsfaktorer.

Darwinismen. Nu kan det invändas att Darwin och darwinismen förvisso ser sitt forskningsområde som en utvecklingsprocess. Men för det första omfattar forskningsområdet bara de levande organismerna – allt som ligger dessförinnan, från Big Bang (om det nu var så det började) till bildandet av stjärnor, solsystem och galaxer, kristaller och kemiska föreningar, klimat-, väder- och ekologiska system, ligger utanför. Och även om Darwin helt visst inte hade fel, behöver darwinismen inte vara allt. Just framväxten av galaxer, stjärnor och planeter och uppkomsten av liv och medvetande visar att universum förmår skapa, och att denna förmåga inte skulle vara verksam på det organiska livets område ter sig mindre sannolikt. Tvärtom tycks framväxten av livets former, dess morfologi, betingas av principer helt bortom darwinismen.

Med sin vanliga arrogans talar Ken Wilber om "dumheten i slumpmässig mutation och naturligt urval". "Det förhåller sig helt enkelt så", skriver han, "att nya saker framkommer, och de väljs ut och förs fram av mekanismer som vi kan föreställa oss på det sätt som passar oss. Jag hänvisar till dem bara som

kosmiska vanor, och om deras exakta natur kan vi debattera dagen lång." På ett annat ställe talar han om "Kosmos självtranscenderande drivkraft", den som fortlöpande organiserat galaxer, stjärnor, planeter, land och hav; celler, växter, djur, människor och medvetande.¹⁾ Kanske bör medvetandets egen utveckling hos släktet och individen också ses i detta sammanhang: från elementära instinkter över stadier av magi och animism, primitiva gudar och hjältar samt mytisk ordning till vetenskap, till tolerans och relativism, till förmåga att överskåda denna utveckling, till sinne för helheter och komplexa sammanhang.²⁾

Intelligent design. Den dominanta naturvetenskapliga världsbilden tror sig också själv vara dominerande, men det har alltid funnits alternativ, och det gör det också i dag. Den senaste varianten, *Intelligent design* (ID), alltså tanken på en intelligent skapare eller konstruktör bakom världens uppbyggnad, gör sig i dag bred. Men intelligens är en mänsklig, alltför mänsklig, egenskap. Bortom skapelsen ligger rimligen krafter och omständigheter av proportioner och digniteter, som vi inte kan föreställa oss. Inte för inte talar man om *mysterium tremendum et fascinans*, mysteriet som både förskräcker och lockar.

ID utgör en förmänskligad, domesticerad, civiliserad variant av detta. Att som företrädarna för intelligent design försöka att med vetenskapen bevisa den mytiska nivån är löjligt, skriver Wilber med sin karakteristiska arrogans i boken från 2006 och fortsätter: "Och att driva vetenskapen till fundamentalistisk scientism och förkunna [...] att vetenskapen själv kan besvara alla viktiga frågor, är helt enkelt patologisk modernism. Ett integralt ramverk (sådant som Wilber lanserat med sin fyra kvadranter; se nedan!) försöker åtminstone börja att ge kejsaren det kejsaren tillhör, Einstein det Einstein tillhör, Picasso det Picasso tillhör, Kant det Kant tillhör och Kristus det som tillhör Kristus." (193 f; jfr noten på s 236).

New Age. En lite äldre variant är "New Age". Vad är då New Age? Jo, en beteckning på vissa alternativ till materialismens världsbild, varunder kan rymmas allt från de mest välgrundade idéer till luftiga drömmar och okritiskt önsketänkande. Inte oväntat har företrädarna för de sistnämnda varit särskilt angelägna att smycka sin verksamhet med dessa två ord: New Age. I teori och praktik ägnar de sig åt att okritiskt knyta an till allsköns mer eller mindre metafysiska föreställningar. I den formen kan New Age snarast ses som en folkrörelse, oskyldig i och för sig, men inte något seriöst alternativ till utformandet av en världsbild. Ken Wilber, som särskilt i början av sin bana gärna uppfattades som tillhörande New Age, talar om "new age-infantilism, hårbärgerad i mytiskt och metafysiskt nonsens" (274).

"Vägen upp är vägen ner." Men seriösa alternativ till den moderna vetenskapen saknas inte, tvärtom är det ju sådana som har dominerat den långt större delen av människans historia. Här är inte platsen att framställa olika versioner av "mystik" från hinduism till buddhism, judaism, kristendom och islam etc., och jag är heller inte kompetent att göra det. I stället skall jag än en gång lita till Ken Wilber, denna gång hans *Sex, Ecology, Spirituality* från 1995. Första kapitlet i bok II, "The Way Up Is the Way Down", bjuder på en uppbygglig överraskning. Man är van att se Platon som den som pekar uppåt, mot idéernas värld, i mot-

sats till Aristoteles, som visar mot det jordiska. Så har i varje fall Rafael målat de två i "Skolan i Athen". Men Wilber visar nu, i efterföljd av Lovejoy i *The Great Chain of Being*, att detta är en förenkling och missuppfattning.

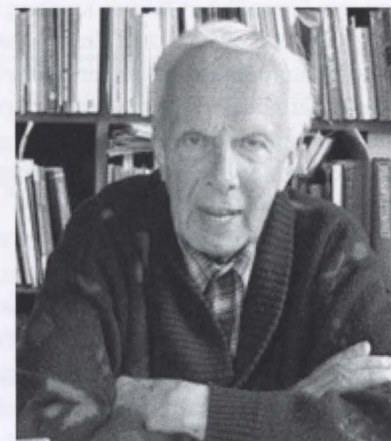
Platon följer förvisso själens väg uppåt från dess förälskelse i det materiella och sinnena, genom det mentala till "en andlig nersänkning i det eviga och ousägliga Ena". Och detta "Ena" är, framhåller Wilber, likaledes i efterföljd av Lovejoy, inte primärt en filosofisk teori, inte poesi eller myt, utan "en direkt mystisk erfarenhet [...], odlad i kontemplation bland likasinnade och överförd direkt från lärare till student 'som en låga tänd av en löpande gnista' [...]" (322 f). Detta Ena blev Aristoteles och Augustinus Gud, menar Wilber, kristenhetens Gud, målet för den västerländska civilisationens andliga uppåtstigande.

Men den avgörande punkten är att detta bara var hälften av vad Platon satte i rörelse; han gav oss två arv (det senare i synnerhet i *Timaios*). Inte förr när hans filosofi sitt klimax i den uppåtstigande rörelsen, förrän den växlar riktning och i det absoluta Väsendet finner den grund som gör *denna* världen nödvändig och värdefull med alla dess begränsade, tidsbundna, ofulländade och kroppsliga varelser. "Långt ifrån att vara en värld av skuggor i grottan ses den manifesta världen nu som området för och själva förkroppsligandet av strålkraften hos Anden själv [...]." Hela vår manifesta värld kallar Platon en "synlig, förnimbar Gud". "Anden är mer perfekt i världen än *utanför* den" (324 ff).

På så sätt förenade eller integrerade Platon vägen uppåt med vägen neråt till en icke-dualistisk ståndpunkt, och integrationen kan tänkas som en stor cirkel: "Vägen uppåt är vägen neråt" (formuleringen härrör från Heraklit; 337). Vägen ner är inte dålig annat än tagen bara för sig själv, och detsamma gäller vägen upp. Cirkeln av uppstigande och nerstigande energier måste alltid vara obruten – om inte, hamnar vi i dualismens dilemma, i olycka och katastrof (324 ff). Evolutionen och emergensen kompletteras här alltså av en *involution*, en Andens nedstigande i världen.

Detta är idéer som finns hos mystikens tänkare världen över, menar Wilber. Integrationen av uppåtstigande och neråtstigande är en förening av visdom (som ser att många är En) och medkänsla (som ser att En är många, att varje varelse är en manifestation av det Ena). Eller med kristen terminologi: " [...] denna världen är inte en synd; att *glömma* att 'denna värld' är Andens utstrålning och godhet – det är synd" (327, 329).

"Från Platon skickades icke-dualitetens fackla [...] vidare till framför allt Plotinos som gav den en av dess mest kompletta, mest bindande, starkaste uttryck någonstans, någonsin, i någon form, antik eller modern, öst eller väst" (331). Och om Plotinos som om Platon gäller enligt Wilber, att hans system allti-

Sökare/docent/författare Erland Lagerroth

genom är resultat av faktisk kontemplativ varseblivning. Det finns inget "metafysiskt" med dessa system, utan de har tillkommit via "kontemplationens experimentella instrument. [...] Och man kan avfärda dessa högre utvecklingsnivåer bara på samma grunder som gjorde att kyrkans män vägrade se genom Galileis teleskop: dogmatisk envishet säger mig att det inte finns någonting att se" (336, jfr 332).

Plotinos framställs som en sällsynt ädel människa, men han var orubblig gentemot dem som ville glorifiera *antingen* denna världen eller den andra. Förnekelse av vår värld är för honom ett perfekt tecken på sjukdom, skriver Wilber. Och ingenstans syns detta starkare än i hans attack på gnostikerna, som var urtypen för dem som bara ser vägen uppåt och uppfattar vår värld som en illusion och därtill en ond sådan.

Detta icke-dualistiska, integrativa, rörliga uppfattnings-sätt, som fått sin devis i kapitelrubriken "The Way Up Is the Way Down", skulle, kan man tycka, kunna vara en filosofi och en religion för vår tid. Men mer religion, kanske, än filosofi. Ty för den som inte undfått den här upplevelsen eller uppenbarelse – och dithör tvivelsutan de flesta, inklusive jag själv – måste det stanna vid en intellektuell bekantskap: så kan världen alltså te sig för de invigda. För egen del stannar jag i beundran inför det storartade i denna vision, och det skulle aldrig falla mig in att *förneka* den; det hela ligger ju utanför min kompetens. Men själv måste jag stanna vid evolutionen, medan "involutionen" ligger utanför min erfarenhet.

Mer är annorlunda. Vad jag har att hålla mig till är erfarenheter på ett annat plan. Och de kan kanske sammanfattas i tre ord, som en nobelpristagare i fysik, Philip W Anderson, redan 1972 skrev ner som rubrik på en artikel i *Science* (s. 393): "*More is different*", mer är annorlunda. Javisst, separata enheter är en sak, men flera sådana som *fungerar tillsammans inom ramen för en helhet* är en helt annan. Till exempel virvlar i badkarsavloppet, världshaven och vädersystem, vidare kemiska föreningar, levande system från cellen till individen o.s.v.

Det var detta Descartes inte förstod, när han skapade den moderna vetenskapens metod att lösa problem genom att bryta ner dem i deras beståndsdelar. Till detta inspirerades han av aritmetiken, algebran och den geometriska analysen, och det kan förklara att det för honom inte tycks ha tätt sig som något problem att sätta samman delarna igen.³⁾ Resultatet blev den analytisk-reduktionistiska vetenskapen med alla dess triumfer och misslyckanden. Andersons formulering träffar huvudet på spiken och är häpnadsväckande tidig. Men efter den har mycket skett, som bekräftar hans ord. Det är här jag tycker mig ha funnit ett sätt att förstå världen, som överskrider det traditionella men samtidigt är både fattbart och hållbart.

Konsekvensen av Andersons konstaterande har formulerats av hans efterföljare som nobelpristagare i fysik (1998) Robert B Laughlin: "Vad vi ser är en världsbildens förvandling, där målet att förstå naturen genom att bryta ner den i allt mindre delar ersätts av målet att förstå hur naturen organiserar sig själv." Orden står att läsa (på s 76) i en bok från 2005 betitlad *A Different Universe. Reinventing Physics From the Bottom Down* (en titel som kan tolkas som "att återuppfinna fysiken från botten av den gamla fysiken och ner i kvantvärlden").

Javisst, och mycket har gjorts i detta avseende, även om

motståndet från de förhårdade reduktionisterna samtidigt kanske har blivit hårdare, när de har känt sina positioner hotade. De starkaste och tidigaste intrycken av denna omsvängning fick jag genom Erich Jantschs storartade bok *The Self-Organizing Universe* från 1980 (på tyska 1979), byggd på Ilya Prigogines upptäckter – kemisten Prigogine som i en dedikation stilenligt apostroferas som "självorganisationsparadigmets katalysator".

Vad Prigogine upptäckte var inget mindre än en *existensform*, som tidigare inte hade förståtts, nämligen virvelns, lågans, cellens, den levande individens etc. sätt att existera. Genom en "energi-stöt" – kraften i det strömmande vattnet, tändstickan, sädescellens inträngande i ägget etc. – drivs ett större antal enheter att fungera samman i en spiral, en "virvel" av fortlöpande samspel, organisation och feedback. Eftersom energin inte bara startar det hela utan också driver processen och därvid förskingras, kallade Prigogine denna existensform med en fackterm från kemin för "dissipativa strukturer" (dissipera = upplösa, förskingra). För den upptäckten fick han nobelpriset i kemi 1977.

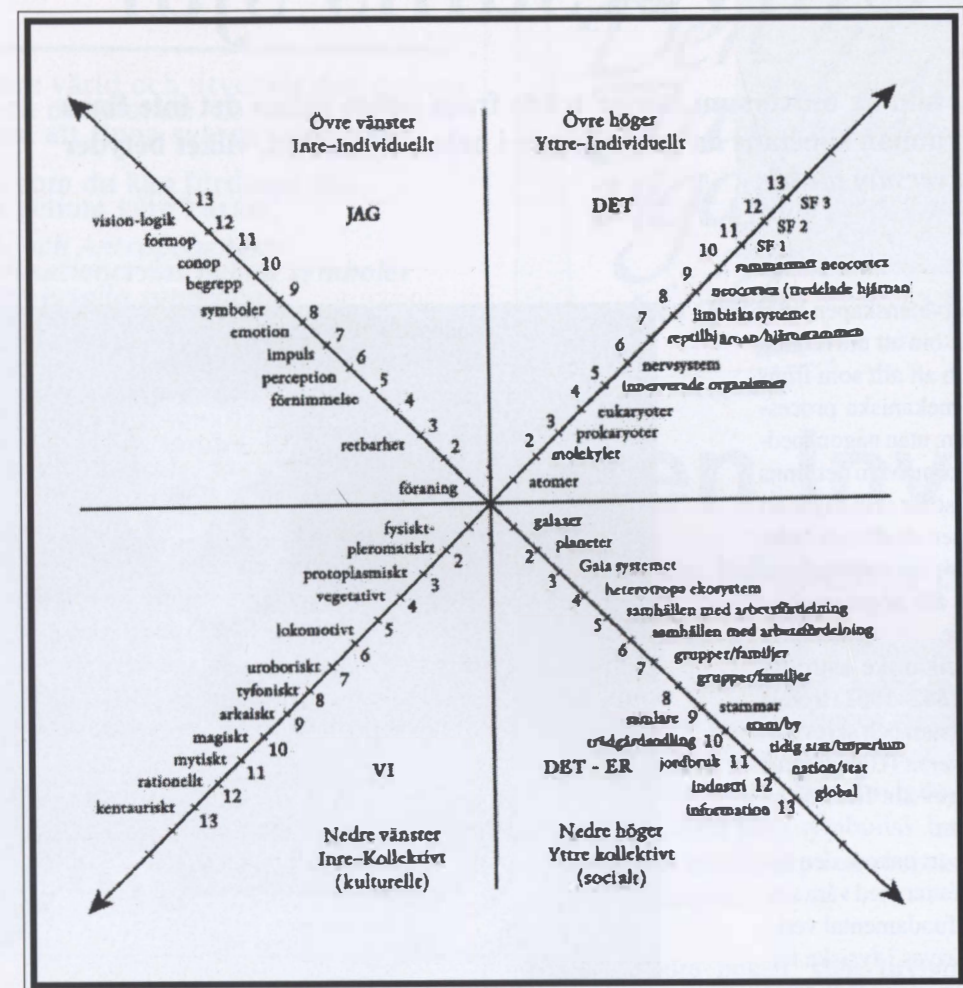
Om Prigogines upptäckt och Jantschs sätt att vidareutveckla den skrev jag en större monografi, kallad *Världen och vetandet sjunger på nytt* (1994), varvid titeln är en fri översättning av det engelska nyckelbegreppet för det nya: *reenchantment* (där *chant* betyder sång).

Efter det har jag fortlöpande orienterat mig i nyare tänkande om samspel mellan smådelar och organisation av dynamiska system, och resultaten är redovisade i böckerna *Nya tankar; nya världar; Sökandet är vårt största äventyr; Bortom Darwin och DNA och Världen underbarare än vi tror*. Ingenstans är det som hos Descartes fråga om vare sig aritmetik, algebra eller geometrisk analys. Resultatet är uppbyggligt såtillvida som den analytisk-reduktionistiska vetenskapens tröslösa mekanisk-deterministiska värld ger vika för en värld som är som vi, som strävar efter att realisera sig själv i ständigt skapande. Det är denna värld som är det paradiset vi har sökt överallt annorstädes, och det är ganska naturligt eftersom det är den som har skapat oss; vi är ju helt enkelt anpassade till den. Det tragiska är bara att vi i dag gör vårt bästa för att förstöra detta paradiset.

Återstår några distinktioner, också denna gång i anknytning till Ken Wilber. Wilber har den stora fördelen att han täcker in både den traditionella vetenskapen och gammal och ny "andlighet" (varvid den senare vidsyntheten naturligtvis ses som ett övertramp, som diskvalificerar honom hos de fundamentalistiska skeptikerna). Och det gör han genom sina fyra kvadranter, där han överblickar både det yttre av världen och det inre (höger och vänster sida), både det individuella och det kollektiva (övre och nedre kvadranter). Och därtill också de nivåer (avsatta på diagonalerna i varje kvadrant), från vilka detta kan upplevas eller betraktas, från atomens mottaglighet för påverkan utifrån till människans förmåga att tänka i begrepp och uppleva visioner:

Se illustration på nästa sida (ur boken *En kortfattad historia om allting*, 2003, s. 89)!

Genom denna överblick kan Wilber undgå all slags *fundamentalism*, både vetenskaplig fundamentalism och andlig eller religiös. Han menar nämligen att man alltid måste ta hänsyn till alla fyra kvadranterna: varje händelse eller tolkning är alltid relaterad till alla fyra. Mycken visdom ligger i detta, även om alla forskare och tänkare inte kan vara lika kunniga inom alla

kvadranter. Men vi bör alla vara medvetna om existensen av dessa dimensioner och nivåer och därför inte hemfalla åt fundamentalism.

Öppen men kritisk, kritisk men öppen. Återstår, kan det sägas, att förklara varför smådelar i rörelse och samspel kan skapa så mycket underbart. Förklaringen "vägen upp är vägen ner", att det är "Anden" som återvänder till sig själv, är vacker och tilltalande, men den som inte har haft en upplevelse av detta kan inte veta att det förhåller sig så, knappast heller tro. I stället måste man förhålla sig kritiskt avvaktande men utan att förneka att andra kan ha haft sådan erfarenhet. Man får nöja sig med iakttagelser av naturens värld som olika slag av energistötar och feedbackfunktioner, kemiska bindningar o s v och hoppas på nya resultat av den forskningsinriktning mot "att förstå hur naturen organiserar sig själv", som Laughlin inaugurerar.

"Kritiskt avvaktande" är alltså mitt försök att formulera den hållning som tycks mig den lämpliga inför de rapporter från den andliga världen, som har en lång historia från olika skolor av mystik. Man bör vara öppen men kritisk, kritisk men öppen. Detta är inte detsamma som skepticism, i den mån det senare uppfattas som synonymt med att *förneka*, vilket torde vara det vanliga. Skepticism som synonymt med förnekelse är en närmast livsförnekande attityd: sådan skepticism kan inte skapa

något själv, bara riva ner vad andra skapat. Det är en hångrinande snyltare på den underbara skapade värld, som vi har privilegiet att leva i och vara en del av.

Klart är i alla fall att det finns en generell tendens till nyskapande från Big Bang till galaxer till stjärnor till planeter till liv; från cell till växter till djur till människor till medvetande. Det finns i kosmos en drift och kraft till självöverskridande. *Vi lever inte i en mekanisk värld utan i ett kreativt universum.*

1) Ken Wilber: *Integral Spirituality*, 2006, s 244 f respektive *En kortfattad historia om allting*, 2003, s 44.

2) Ken Wilber: *A Theory of Everything*, 2000, s 6–16. Alltsedan Wilber gav ut sitt förslingsverk *The Spectrum of Consciousness*, 1977, har dessa stadier eller "vågor" diskuterats och justerats för att till sist av Don Beck och Christopher Cowan åsättas pedagogiska och suggestiva färger.

3) René Descartes: *Inledning om metoden*, i *Två skrifter*; Lund 1942, s 42 ff.

Universums själ

En ny bild av universum börjar träda fram enligt vilken det inte finns någon annan substans än medvetande i hela världsalltet, vilket betyder att *universum tänker*.

De allra flesta inom naturvetenskapen i vår tid tycks vara övertygade om att universum i sin grund är materia och att allt som finns har uppkommit genom mekaniska processer i den materiella världen, utan någon medveten skapande kraft bakom. Men det finns ändå naturvetare och filosofer som säger att *universum tänker*. De anser att alltmer tyder på att vi lever i ett mentalt universum, som ständigt utvecklar sig till allt högre medvetande- och strukturformer.

Den svensk-amerikanske astronomen Gustaf Strömberg (1882–1962) trodde på ett meningsfullt universum och skrev boken *The Soul of the Universe* (Universums själ) 1938, där han beskrev sin filosofiska uppfattning om universum.

Strömberg trodde att bakom den fysiska världen, som vi uppfattar med våra sinnen, finns en annan, mer fundamental verklighet, som inte kan beskrivas i fysiska termer. I denna icke-fysiska verklighet finns det yttersta ursprunget till materien, livet, medvetandet och organisationen av allting.

Strömberg menade att de icke-fysiska krafterna, som nu ignoreras av vetenskapen, på många sätt är det som betyder mest för oss. För honom var inte medvetandet detsamma som den fysiska hjärnan, utan något helt annat, av annan kvalitet.

Han kunde inte tänka sig annat än att bakom den kombination av invecklad organisation och syfte, som utgör världen, finns i en evighetsdimension en högre intelligens, som är alltings källa.

Strömberg menade att införandet av en utomfysisk dimension i världsbilden gör det möjligt för oss att vetenskapligt föreställa oss den mänskliga själens överlevnad av döden. När det immateriella kraftfältet i hjärnan drar ihop sig, liksom sker med annat levande vid frånvaron av syre, fortsätter sammandragningen tills hjärnans kraftfält inte har någon storlek alls, fastän dess väsentliga egenskaper finns kvar intakta. När detta fält fullständigt har försvunnit från den fysiska världen, blir det vad som kan beskrivas som en "levande källa". Med andra ord återvänder det till den mentala världen vari-

Gustaf Strömberg, astronom och sanningssökare.

från det ursprungligen har kommit. Visioner i dödens närhet visar att alla minnen kan återkallas på ett ögonblick. Detta oförstörbara minneskomplex utgör en väsentlig del av den odelbara enhet vi kallar en själ, vilken av allt att döma inte behöver förbindas med materia. Det verkar som om evighetsdimensionen är vårt verkliga "hem", och därifrån gör vi korta utflykter till den fysiska världen av rum och tid. Under dessa resor lär vi oss många läxor som vi kan behöva under vår fortsatta utveckling.

Strömberg såg evighetsdimensionen som en levande varelse.

Det är tydligt, skrev han, att de mentala egenskaper som evighetsdimensionen tycks ha, är samma som finns hos det mänskliga medvetandet – vilket stämmer med vedantafilosofins stora idé att Atman är samma som Brahman. Det mänskliga sinnet är inte bara en samling av mentala egenskaper, såsom förmålor, känslor, tankar och minnen, utan allt är integrerat i vad som kallas en person, ibland en själ.

Evighetsdimensionen betraktas som

den verklighet där alla mentala egenskaper är "rotade".

Kommentarer:

Man kan idag ställa frågan om den mänskliga evolutionen faktiskt har ett mål och om livet självt hela tiden söker sin fulländning. Den tröstlösa teorin att endast mekaniska processer skapar världen kan vara på väg ut för att ersättas av en bild av ett universum med själ.

Inom indiskt andligt tänkande finns redan idén att universum existerar på grund av att Brahman, eller Gud, tänker. Där finns också, som sagt, tanken att Atman är samma som Brahman, dvs människosjälens är i djupet av sitt väsen samma som Brahman, världssjälens. Detta har också uttryckts så att i botten av ditt väsen är du Gud.

Enligt detta är medvetandet inte något bi-fenomen som uppkommit under utvecklingens gång, utan i stället världsgrunden.

SM

Huvudkälla: weBSITE.com/alan/strombrg.htm

Den Gnostiska Föreningen
för Antropologiska, Kulturella
och Vetenskapliga Studier

Upptäck din inre värld och utveckla den genom självanalys och meditation. Lös dina problem själv genom att finna svaren i ditt inre.

Teman som du kan fördjupa dig i genom våra kurser:

- Kosmogenez och Antropogenez
- De gamla civilisationernas heliga symboler
- Mytologins universella sanningar
- De dolda lagar som styr människans öde
- Forttida metoder som utvecklar människans latent möjligheter
- Kabbala och de tio Sefiroterna
- Alkemin eller transmutationens konst
- Uppväckandet av medvetandet
- Meditationen som ett medel för att uppfatta verkligheten
- Människans inre värld eller psykologiska rum
- Elementernas eller växternas och djurens hemliga liv
- Metafysisk tillämpning av de nordiska runorna

KURS I GNOSTISK ANTROPOLOGI
(startar till hösten i Göteborg)
DISTANSKURS (kostnadsfri)

För mer information:

AGEAC

Tel. 031-130 717

Övre Fogelbergsgatan 3
411 28 GÖTEBORG

E-mail: [sverige@ageac.org](mailto: sverige@ageac.org)
www.ageac.org/sverige

52-årig, slank, ungdomlig kille söker kärleksfull, vegetariskt levande kvinna med intressen som andlighet, musik, bilturer till intressanta platser, film m m, men inte karriärism och uteliv.

Svar till "Reinkamerad skåning", Sökaren f v b.

Naturens bud

Endast några få människor tycks förstå att det existerar även en fysisk moral.

Sjukdomar, som ådragits genom olydnad mot naturens bud, betraktas bara som besvärligheter, inte som följder av ett mer eller mindre oriktigt levnadssätt.

Men alla brott mot hälsans lagar är fysiska synder.

Herbert Spencer

Kunde ha dött...

Journalisten Arne Hegerfors berättar i en intervju för Expressen 26 maj att han kunde ha dött av alla tabletter som läkare skrev ut.

Hegerfors:

– ...rent generellt kan jag tycka att man skriver ut mediciner alltför lättvindigt. Informera i stället om att det är motion, sund mat och bra sömn som gör folk friska.

Den Invigde alla tre böckerna på svenska

Böckerna är skrivna i romanform och kan läsas fristående. Bokens "jag" möter en man som blir hans mästare och återger dennes samtal och utläggningar om olika livsfrågor, självkontroll, tolerans, svartsjuka etc. I första boken, *Den Invigde av hans lärjunge*, ingår också en lång symbolisk berättelse om hur två människor ger sig ut på en strapatsrik vandring för att söka sanningen.

I den andra boken, *Den Invigde i Nya världen*, reser författarens "jag" till USA och tas upp i kretsen av mästarens lärjungar där. Här återges en mängd lärorika föredrag där mästaren slår hål på invanda föreställningar om exempelvis äktenskap, krig och humor och får oss att se djupare på tillvaron.

I den tredje boken, *Den Invigde i mörka cykeln*, får bokens "jag" efter många år återse sin mästare. Här ges ockulta förklaringar till företeelser som modern konst och musik, kvinnors karriär i samhället, homosexualitet etc. Många av samtalen handlar här om Krishnamurti.

Trilogin om *Den Invigde* skrevs för snart 80 år sedan men har fortfarande mycket att ge alla som söker högre värden och insikt i andliga frågor. Författaren Cyril Scott, som skrev dem under pseudonym, var en känd engelsk pianist och kompositör, vars musik blev alltmer inspirerad av höga mästare. (Hans avantgardistiska musik är under utgivning sedan 2003.)

Böckerna kan köpas t.ex. i Vattumannens bokhandel eller på internet (Bokus, Adlibris m fl) Förlag: BimBok, tel/fax 08-661 68 87, e-postadress: boj.stalhammar@glocalnet.net

Ur debatten om en högre makt

I den ateistiska/agnostiska tidskriften Humanisten, februari 2007, har Kimmo Eriksson en artikel om "the God delusion", som utgår från Richard Dawkins, känd kritiker av *intelligent design*-tanken. Följande är ett utdrag ur artikeln.

"Varför finns det då ingen anledning att tro på en högre makt? Efter att ha avfärdat ett antal av historiens filosofiska gudsbevis konstaterar Dawkins att gudars existens måste avgöras empiriskt. Ett universum med ett allsmäktigt väsen är annorlunda mot ett universum utan ett allsmäktigt väsen. Låt oss alltså studera universum! Vad ser vi? Jo, vi ser ett universum av hög komplexitet. Eftersom universum är komplext måste en eventuell skapare av universum vara en komplex varelse. Precis som Intelligent Design-rörelsen har påpekat är det ytterst osannolikt att komplexa saker bara ska uppstå av sig själva. Genomevolution kan komplexa saker uppstå gradvis från mindre komplexa; om komplexa saker inte uppstår genom evolution eller medveten skapelse är det ytterst osannolikt att de uppstår alls. Evolutionsprocessen sätter igång först när det finns självreproducerande objekt. Visst är uppståendet av den första självreproducerande molekylen en osannolik händelse, men ändå ofantligt mycket mer sannolik än uppståendet av en varelse kapabel att skapa vårt universum. (Själv tycker jag att en omvändning av det senare påståendet också är en bra poäng: Den som klarar av att utan närmare förklaring ta existensen av ett högre väsen för given borde finna det fullständigt trivialt att ta för givet existensen av en självreproducerande molekyll!)"

Citatet ovan kan vara ett typiskt ateistiskt tänkande. Några synpunkter: Det talas om "ett allsmäktigt väsen" (som alternativet till slumphyypotesen). Det är bättre att här tänka sig *en intelligent skaparkraft*, som styr evolutionen, utan att gå in på en beskrivning av kraften, såsom att den skulle vara ett allsmäktigt väsen. Det kan vara så att *allsmäktig* inte är en riktig beskrivning av kraften. Man kan tänka sig att en medveten, intelligent världsgrund söker och prövar sig fram genom en evolution och inte alls snabbt skapar allt hokus-pokus.

Eriksson skriver att universum har

"hög komplexitet". Ordet komplexitet är ett sätt att undvika den riktiga beskrivningen att naturens levande former är sofistikerat ändamålsenliga i helheten och i detaljerna.

I artikeln går författaren inte in på motbevisen mot hypotesen att allt förklaras av mekaniska slumpprocesser – t ex fenomenet *icke reducerbar komplexitet*, som innebär att vissa system, vissa organ inte kan ha byggts upp steg för steg, utan alla dess delar måste ha tillkommit samtidigt, annars skulle organet eller systemet ha varit värdelöst och snarast ett hinder för överlevnad, vilket motbevisar Darwins tanke om stegvisa förbättringar. Detta har vi tagit upp så många gånger i Sökaren att det skulle bli tjatigt att göra det än en gång. Men läs gärna www.sokaren.se/INDEX24.HTML

Ateistiska pläderingar kommer till korta när ateisterna förbigår de motbevis som faktiskt finns, och inte bemöter dem.

Kimmo Eriksson skriver att det enligt *intelligent design*-anhängare skulle ha uppstått en varelse kapabel att skapa vårt universum, vilket sägs vara något mycket osannolikt. När man säger att "varelsen" skulle ha *uppstått*, säger man för mycket. Frågan om världsgrunden har uppstått eller helt enkelt är *det som finns*, kan inte besvaras. Man kommer här in på frågan vad tiden är, och den kan nog inte heller besvaras.

En antydning om en lösning på frågan hur allt har uppkommit kan ligga i tanken att världsgrunden inte, som dagens naturvetenskap menar, är materia utan i stället medvetande, ande, som äger intelligens och skaparkraft. Så uppfattas också världsgrunden av många religiösa mystiker, vilkas tankar inte bör skjutas åt sidan som mindre värda än naturvetenskapliga idéer, baserade på en materiell/mechanisk världsbild.

Det är inte så som ateisterna påstår att allt måste förklaras genom mekaniska processer. Det är en fullt rimlig tanke att världsgrunden har en skapande förmåga, som alltså är en del av dess natur.

Ralph Waldo Trine

Tidigt väcktes hos amerikanen Ralph Waldo Trine (1866–1958) ett stort intresse för sociala reformer som skulle göra samhället bättre.

Han påverkades av sin namne Walph Waldo Emerson liksom av bland an-

dra William James.

Trine tog särskilt till sig Emersons uppmaning till människor att lita till sin egen känsla för sanning och rätt och ledas av sin intuitiva kunskap om universums andliga lagar mer än av sociala konventioner. Emerson trodde att detta skulle leda till en bättre värld, och Trine höll med honom.

Trine blev särskilt inspirerad av Emersons tanke att människan, naturen och hela universum ingår i en odelbar helhet, där allt påverkar allt. Trine skrev själv senare att bakom allt finns ett oändligt liv, en oändlig kraft, som är källan till allt; och när vi blir medvetna om vår enhet med detta allomfattade liv, kan vi se oss som deltagare i den pågående skapelsen genom att använda de gudomliga krafter vi har.

1902 gav Trine ut en bestseller, *In Tune with the Infinite*, där han uppmuntrade sina läsare att inse sin enhet med Gud och skrev att detta skulle ge dem tillgång till sina kreativa möjligheter. I tystnaden i det inre, skrev han, kan man komma i kontakt med allt livs Källa. Man sänder då ut sina innerliga och uppriktiga önsningar, och om man förväntar sig att de uppfylls, kommer de förr eller senare att bli verklighet.

Trine skrev att insikten om enhet med Källan till allt innebär att låta himlen kommanera på jorden. – Att tjäna andra blev en central idé hos honom.

När människorna inser att de är delar av det Enda Livet, och uttryck för detta, kan de skapa en värld av harmoni och samarbete, där varje individ och varje land åtnjuter frihet och frukterna av sitt arbete, i stället för slaveri, splittring och slutlig undergång.

Trine såg allt liv som heligt, och i överensstämmelse därmed hävdade han djurens rättigheter och uppmanade sina läsare att bli vegetarianer. Han fördömde bland annat dödandet av fåglar för att få fjädrar till damhattar, och han menade att man borde få barn att utveckla medkänsla med djur. De ädlaste människorna, ansåg han, visar alltid vänlighet mot och omsorg om alla levande varelser.

Källa: Tidskriften *Science of Mind*, juli 2006, en artikel av Kathy Juline.

Framtidens mat

Hur kommer *framtidens mat* att se ut? Blir den i huvudsak som idag, eller sker det stora förändringar/förbättringar?

De flestas mat idag är ytterst olämplig, då den ger ohälsa och för tidig död. Många svåra sjukdomar ökar kraftigt, prostatacancer exempelvis. Läkarna erbjuder stympande kirurgi och farlig strålbehandling men vet inte vad vi skall göra för att minska risken för cancer, eftersom de inte förstår orsakerna till sjukdomen. Situationen är ytterst oroande. Den brant uppåtgående kurvan för prostatacanser måste brytas. Men den medicinska världen står handfallen.

Det är en god gissning att orsakerna till ökningen av cancer och andra svåra sjukdomar beror på den västerländska människans livsföring, inte minst födan.

En självklar *tumregel* är att maten skall vara naturlig, dvs finnas i naturen i det skick som den äts. Människokroppen är nämligen anpassad till sådana födoämnen som finns i naturen – det kan man inse vare sig man tror att människan har blivit till på grund av slumphändelser och naturligt urval eller genom ett avsiktligt skapande. Onaturliga, konstgjorda ämnen kan kroppen inte assimilera på ett naturligt sätt, utan de ingriper skadligt i kroppens processer, ofta med ohälsa som följd.

Idag tillsätts till maten många för kroppen onaturliga ämnen, exempelvis färgämnen och smakämnen, förutom kemikalier, som används i lantbruket. Detta blir en belastning för kroppen och leder till olika åkommor.

Frukt och grönsaker är, rätt odlade, hälsokost. Framtidens mat kommer troligen att domineras av vegetabilier, ekologiskt odlade. De kommer i första hand att ätas råa.

Socket

Från Eskil Svenssons hemsida Ny hälsa hem.bredband.net/esksve :

Renframställt socker finns inte i naturen. Det var det första enskilda livsmedel som den svenska hälsorörelsens kostpionjär Are Waerland gick till storms emot. Nu är socker insmuget i de flesta livsmedel. Det är en beroendeframkallande tillsats vars negativa verkningar först uppmärksammades på tandhälsan. Det senaste avslöjandet görs nu i en studie vid Umeå universitet. Socker ökar med 25 procent också risken

för alla slag av cancer.

Socket är – vid sidan av *margarin* – vårt mest onaturliga livsmedel. Socker är huvudingrediens i snask. Förutom vattenledningsvatten är socker en dominerande ingrediens i läskedrycker.

Socket i snask och läsk minskar aptiten för riktig mat.

Eskil Svenssons hemsida ger mycket viktig hälsokunskap. Vi läser bland annat att *gul lök* bevisligen skyddar mot flera former av cancer.

"Det är helt underbara resultat. Jag är förvånad över den jättestarka effekten. Men det överraskar också att effekten av gul lök tycks vara starkare än av vitlök." Det säger professor Alicja Wolk vid Karolinska Institutet enligt Svenska Dagbladet den 16 december.

Johannes Aagaard

Grundaren av Dialogcentret i Danmark, dr theol. Johannes Aagaard, har avlidit, 78 år gammal.

Dialogcentret bildades 1973 som en följd av att flera nyandliga rörelser etablerade sig i Danmark och utgjorde en utmaning mot den kristna kyrkan.

På centret har man studerat de nya rörelserna med utgångspunkten att de är farliga konkurrenter till den goda religionen, kristendomen.

Beteckningen Dialogcenter är inte träffande, eftersom det knappast har rört sig om ett vänligt tankeutbyte, utan i stället om klander, riktat mot nyandliga rörelser.

Men Aagaard verkade ju utifrån *sin religiösa övertygelse*, trots sin ställning som vetenskapsman. Fram till 1998 var han professor i missionsteologi vid Aarhus Universitet. Han skrev också flera böcker och var en av new age-rörelsens argaste motståndare; bland annat menade han att i denna rörelse fanns hinduiska och buddhistiska idéer som intet ont anande västerlänningar tog till sig i stället för kristna tankar.

Han intervjuades i Sökaren 3–4, 1984 av Bertil Falk. Artikeln hade rubriken "Västerlandet – och kristendomen – hinduiseras, men kyrkan gör ingenting åt det".

Reportern frågade: "Finns det nu rent allmänt sett något positivt i att dessa

rörelser har kommit? Finns det någon signal? Någon lärdom?" Aagaard svarade:

"Det gör det verkligen. Jag är ortodox kristen, och jag anser att fundamentalt har kyrkan det riktiga svaret, men kyrkan känner i stort sett inte människornas frågor. Även om människorna missförstår och råkar ut för förvrängningar, så är deras frågor äkta. Som det nu är uppfattar jag det så att en femtedel av västvärldens befolkning idag är hinduiserad."

Reportern protesterar, men Aagaard säger: "Jo. Man tror på karma, reinkarnation, astrologi. Man har en fatalistisk livshållning. Det har också samband med gammal hedendom. Det finns statistiska undersökningar som visar att själavandringstro omfattas av mellan 18 och 25 procent av befolkningen i Västeuropa."

Universums stoff

"Universums yttersta stoff är tankestoff", skrev den engelske fysikern Sir Arthur Eddington (1882–1944), (bilden). Detta var knappast ett egendomligt uttalande av en excentrisk vetenskapsman, utan i stället uttryck för en insikt hos en djupt tänkande forskare.

Den engelske fysikern och matematikern Sir James Jeans (1877–1946) ansåg också att universum är mentalt, inte materiellt. Han menade att eftersom den rena matematiken består av tankar, måste vi dra slutsatsen att universums stoff är andligt; matematiken är framtänt i Guds medvetande, liksom hela världsalldet.

Även nobelpristagaren biologen George Wald (1906–1997) vid Harvard menade att universums stoff är tankestoff.

Vegetarianer i Kroatien

3,7 procent av Kroatiens befolkning är vegetarianer och antalet ökar för varje år. Detta rapporterar den kroatiska djurrättsorganisationen *Animal Friends Croatia*. Enligt samma undersökning sade hela 28,9 procent av befolkningen att de skulle kunna tänka sig att själva bli vegetarianer. Undersökningar i Sverige har gett en skiftande bild av andelen vegetarianer – från 0,3 till 5 procent.

Källa: *Djurens Rätt* nr 3, 2007.

Det är oklart hur många som är vegetarianer i Sverige. Siffran 50 000 (0,6%) har nämnts. Ett problem är vilka som kan räknas som vegetarianer. Vegetarian är ju den som inte äter djur, men det är nog så att åtskilliga som äter mest vegetabilier gärna ser sig som vegetarianer. Ibland räknas fisk-vegetarianer som vegetarianer, vilket inte är korrekt. Däremot är lakto- och lakto-ovo-vegetarianer vegetarianer, lika väl som veganer, vilka inte äter eller dricker mjölkmat och äggmat.

Cardenas forskning

I senaste numret av LUM, Lunds universitets magasin, nummer 6, 2007 tar journalisten Ulrika Oredsson upp professor Etzel Cardenas vetenskapliga arbete. Han är anställd vid Psykologiska institutionen för forskning om hypnos och parapsykologi. För något år sedan masshypnotiserade han runt tvåhundra personer och har sedan fortsatt individuellt med fyrtio stycken, vilka kunde indelas i tre grupper: sådana som var svåra att hypnotisera, sådana som var lätta att hypnotisera och de som var mittemellan. I gruppen lätthypnotiserade fanns elva kvinnor och två män.

Generellt anser Cardena att kvinnor är lättare att hypnotisera än män. Under hypnosen gjorda mätningar av hjärnaktiviteten visade att den är mycket stor och "rör sig mot" pannloben hos de svårhypnotiserade men mot bakre delen av hjärnan hos de lätthypnotiserade. En av de senare var informationschefen vid Lunds universitetssjukhus Eva Johansson. Hon beskriver hypnosen som en "otroligt positiv känsla, som att bli omsluten av något slags

kärlek. Jag upplevde det också som om jag kunde färdas i tid och rum". Det är just sådana resultat som Cardena hoppas kunna använda när han nu ämnar gå vidare och undersöka om hypnotiserbarheten kan kopplas till paranormal fallenhet som telepati och klärvoajans. Han menar att det troligen finns människor med sådana "exceptionella förmågor".

Rolf Ejvegård

Gåvor till Sökarens stödfond

Göte Andersson, 100:-, Ronny Willman, 250:-, Per Torstensson-Devadas, 100:-, Siwert Hjalmarsson, 50:-, Thomas Andersson, 50:-, Bengt Holsby, 50:-, Brita Nykvist, 50:-, Sture Hazard, 50:-, Irma Persson, 100:-, Peter Fall, 50:-, Sven-Åke Andersson, 50:-, Bengt Kelvgård, 100:-, Birgitta Södergårdh, 100:-, Gunvor Svensson, 50:-, K. Paldanius, 50:-, Erika Beckman, 50:-.

Stort tack!

Red.

Swami Omkarananda

Swami Omkarananda verkar vid Omkarananda Ashram i Himalya, Indien. Av sina disciplar uppfattas han som den högsta andligheten förkroppsligad. Han anses vara en Vis som erfart den yttersta, allomfattande Sanningen och lever utifrån sin insikt i renhet, inre frid och styrka i ett outtröttligt tjänande. Han har inga personliga önsknings eller behov, är först och sist en Herrens älskande tjänare som arbetar med att sprida Herrens Ljus.

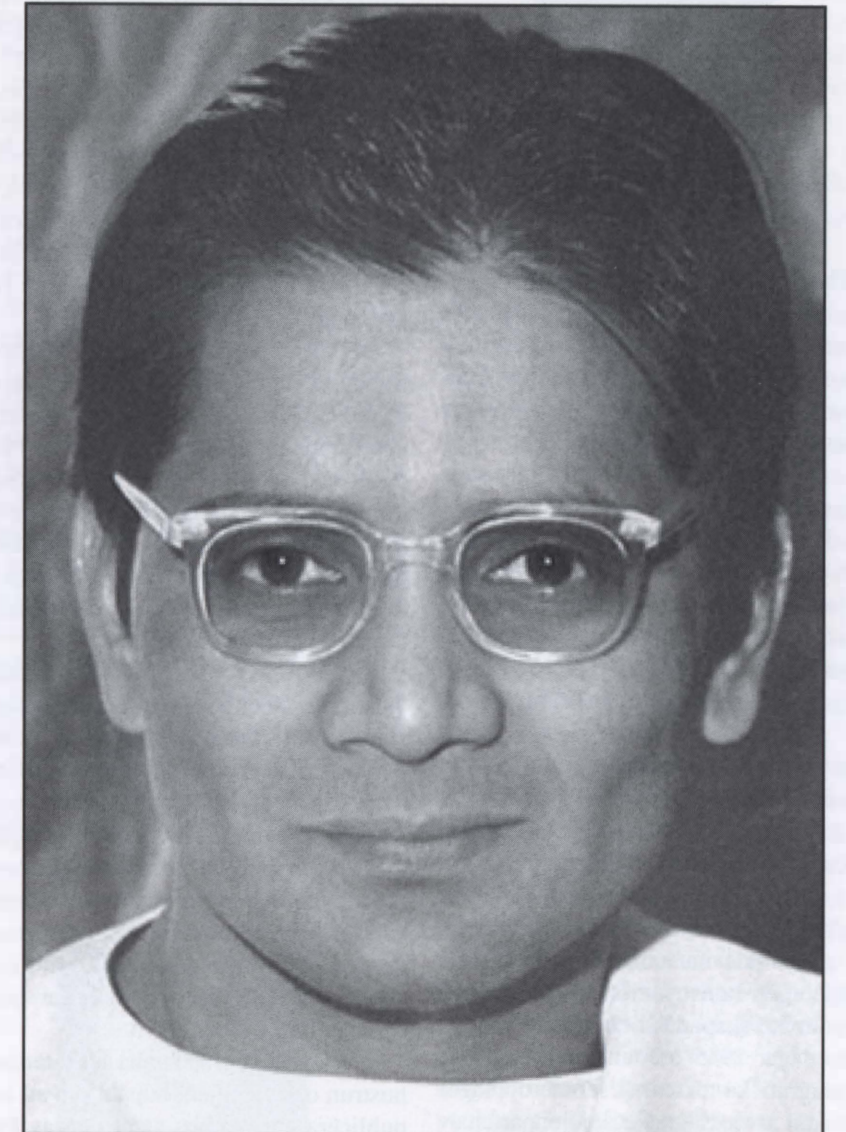
Han erfar ständigt Gud, den yttersta verkligheten, som satchidananda, dvs varande, kunskap, absolut sällhet, och detta är grunden i hans filosofi. Hans etik är grundad i hans kunskap att Gud är absolut Godhet, absolut Sanning och absolut Kärlek. Han filantropi har sin grund i hans erfarenhet att Gud är Kärlek och att Gud finns i alla varelser. Hans tjänande utgår från det faktum att hela mänskligheten är hans familj.

Swami Omkarananda sägs vara kapabel att leda envar till lycka, andlig kunskap, inre rikedom, osjälviskhet och upplysning, eftersom hans erfarenhet av den ende Guden, den enda Sanningen har gjort honom till ett med mänskligheten.

– När jag ser på mig själv, är jag inte där. Där finns allt. Allt är Ett, och Ett är Allt. Det finns en erfarenhet av mångfalden i det enda och det enda i mångfalden. Jag själv är indierna, tyskarna, italienerna, ryssarna, negrerna, tibetanerna, kineserna, amerikanerna. Jag är kvinnan. Jag är barnet. Jag är trädet. Jag är stenen. När jag mediterar, mediterar allt med mig. När jag mediterar, så mediterar hela naturens hjärta med mig. När jag mediterar, så mediterar alla odödliga mystiker med mig. När jag mediterar, så mediterar mänsklighetens inre varelse och själ med mig.

Hela mänsklighetens välgång är min välgång. Trädets lycka är min lycka. Fåglarnas frid är min frid. Världens rikedom är min rikedom. Allting tillhör mig. Jag lever och arbetar för allting. Jag mediterar för alla. Jag mediterar genom allt. Allt är mig kärt.

Mänskligheten är min. Hela naturen är min, och min är hela världen.

"Ju mer vi är medvetna om Guds närvaro i det dagliga livet, desto starkare är den glädjens fullhet som vi upplever. Gud betyder oändligt mycket mer för vårt liv än solens ljus betyder för växterna och träden."

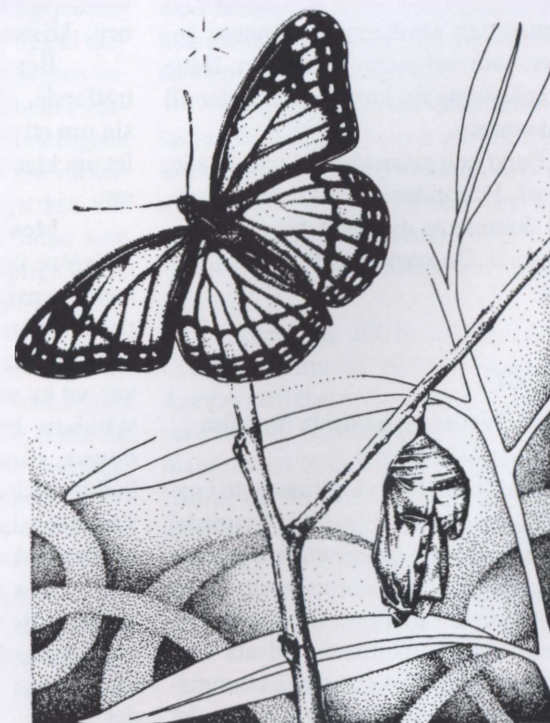
"Hela världen är besjälad av det Gudomligas underbara och mäktiga Närvaro. Varje litet utrymme är fyllt av det Gudomligas oändliga Kraft och Glans. Varje atom är laddad med dess Kärlek och Hänryckning. Här och nu kan envar uppleva det Gudomliga i dess fulländning."

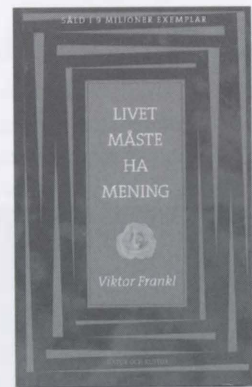
"Hur kan man lära känna Gud? Genom stillhet. Hur uppnår man stillhet? Genom meditation. Meditation är konsten att vara stilla i kroppen, i själen, i hjärtat, i viljan, i hela den inre varelsen och låta det högre Gudomliga Medvetandet i oss ha en direkt förmimelse av Gud."

<http://www.omkarananda-ashram.org/philosophy.htm>

ECKANKAR i Sverige <www.eckankar.se>

Eckankar har urgamla rötter. Ordet ECK är synonymt med Helig Ande. ECKs andliga övningar transformerar perspektivet och du upptäcker dig själv som Själ, en Gudsgnista som samlar erfarenheter för att bli en medarbetare med Gud och just nu har en kropp. En av våra andliga övningar är att sjunga HU (uttalas hjo) som en kärlekssång till Gud (HU är ett urgammalt namn på Gud). Andliga drömmar, tidigare liv och Själsfärder kommer in på ett naturligt sätt. En kort introduktionsbok på svenska kan laddas ner gratis från hemsidan eller köpas för 30 kr plus porto från ECKANKAR Center, Box 287, 55114 Jönköping. ECK-andakt i Stockholm 25/8, 29/9, 27/10, 24/11 och 15/12 på Ringvägen 74 nb, 13.00–14.00. ECK-andakt i Borås 1/9. Både sökare och finare är välkomna! Vi flyttar under hösten vårt Center till kontorshotell i Stockholm! Boxadressen i Jönköping fungerar till årets slut.

Frankl och livets mening

Livet måste ha mening. Erfarenheter från koncentrationslägren. Logoterapins grundbegrepp. Viktor E. Frankl. Övers. av Margareta Edgardh. Förord av Dan Stiwne. Tredje utgåvan 2006. Natur och Kultur.

"Om livet över huvud taget har en mening, måste lidandet också ha mening", skrev läkaren och psykiatern Viktor Frankl (1905–1997). Sökaren har flera gånger tidigare tagit upp Frankls arbete, och även refererat hans Sverigebesök i maj 1989 (finns att läsa på www.sokaren.se/INDEX191.HTML).

Han är mest känd för sin bok "Livet måste ha mening", vars första del kom ut 1946 i Tyskland, med titeln "Trotzdem Ja zum Leben sagen". Ein Psychologe erlebt das Konzentrationslager". Den andra delen, som kom ut under namnet "Logoterapins grundbegrepp", har hämtat sitt idématerial från utkast skrivna redan kring 1929 om Frankls egen konstruktion "logoterapin", men som återskapades i en kortare version på nio dagar 1945 och adderades till den självbiografiska texten. (I senare upplagor har Frankl utvecklat del två; lejonparten av texten härrör från 1959.) Avsikten var från början att boken "Livet måste ha mening" skulle ges ut anonymt, men Viktor Frankl lät sig slutligen övertalas av vänner att ha med författarnamnet på titelbladet.

I denna svenska utgåva ingår också ytterligare en text, "Argument för en tragisk optimism", skriven 1983 som underlag till ett föredrag Frankl höll vid den tredje världskongressen för logoterapin.

Som så många med judisk bakgrund blev Frankl och hans familj (med undantag av system, som lyckades fly) inspärade i koncentrationsläger under andra världskriget. Först kunde Frankl utöva sitt yrke som läkare och psykiater även i läget Theresienstadt, men när han transporterades till Ausch-

witz insåg han snart, att detta inte var ett arbetsläger utan ett utrotningläger. Medfångarna berättade hur skorstensröken, som var synlig från barackerna där fångarna var inhysta, innehöll resterna av de judar, som selekterats för omedelbar avrättning.

För att inför sig själv hitta ett sätt att överleva, sökte han ikläda sig den objektive forskarens vita rock, den som hade ett "uppdrag". Vad som skulle undersökas var, vad som gjorde att vissa fångar trots ständiga förödmjukelser och till synes hopplösa förutsättningar kunde överleva ännu en dag, medan andra begick självmord genom att kasta sig mot taggtråden eller genom att snabbt förlora livsgnisten och tyna bort i någon av de många sjukdomarna.

Han kom fram till att de fångar som trodde att det fanns något att leva vidare för, klarade sig bättre än de som såg lidandet som absolut meningslöst. Detta, menade Frankl, hade också konsekvenser för forskningsdisciplinen psykologi: Människan var alltså inte – vilket behavioristerna menade – determinerad till sitt beteende genom arv och miljö. Människan har oavsett omständigheterna en frihet att välja:

"Att lösgöra sig från till och med de värsta förhållanden är en förmåga som uteslutande är förbehållen människan", konkluderade Frankl, som själv exemplifierade detta genom att insistera på att föra med sig sitt magnum opus, "Psykiatern och Själén", insytt i sin kostym, under transporten till Auschwitz. När manuset upptäcktes och förstördes, provade han istället att memorera dess innehåll, och senare även att rekonstruera texten på små papperslappar som han då och då kom över.

Hoppet om att kunna återförenas med hustrun och familjen, hoppet om att kunna publicera sitt manus, samt den av Frankl själv initierade forskningen om lägerfångarnas överlevnadsstrategier hjälpte honom, skriver han, genom fasorna.

Viktor Frankl återvände efter befrielsen till Wien. Hans hustru hade blivit dödad, liksom nästan hela hans släkt. Han kom dock att träffa en ny kvinna 1947 och bildade en ny familj. "Psykiatern och Själén" liksom "Livet måste ha mening" utkom 1946 på tyska och Frankl blev sedemera professor i neurologi och psykiatri vid Wiens Medicinska fakultet.

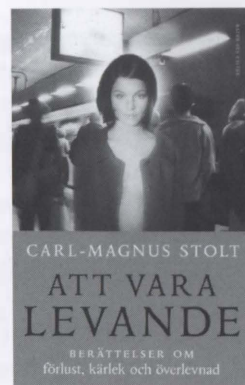
Vad gäller själva "meningen" understryker Frankl att det inte finns någon engång för alla given, allmängiltig, mening: "Meningen med livet växlar från människa till människa, från dag till dag och från

timme till timme." Men det är ändå nödvändigt att leta efter den, ty ett liv utan mening innebär, enligt författaren, ett existentiellt vakuum som blir ett ständigt omedvetet hot mot individens förmåga att hantera livets problem. Vi behöver alltså söka efter – och finna – en mening.

Trots frånvaron av allmängiltig mening tenderar psykologen Frankl att ansluta sig till en slutsats som är välkänd från andliga vägledare, nämligen att "kärleken är den enda väg som gör det möjligt att lära känna och förstå en annan människa i hennes innersta personlighetskärna".

Eller, som Frankl skriver 1963, när han minns en gryningsmarsch i koncentrationslägret, där han plötsligt kommer att tänka på sin frånvarande hustru och märker, att hon är fullständigt levande inuti honom: "Människans frälsning består i att älska och i att vara älskad. Jag förstod hur en människa som inte har någonting alls kvar i den här världen fortfarande kunde känna salighet, även om det var för en kort ögonblick, genom att kontempera över dem han älskade."

Gunnar Martin Aronsson

Livet

Att vara levande. Berättelser om förlust, kärlek och överlevnad. Carl-Magnus Stolt. Natur och Kultur 2006.

Carl-Magnus Stolt är överläkare, specialist på blodsjukdomar, och Nordens ende professor i humanistisk medicin (som fokuserar på den etiska dimensionen i mötet mellan patient och vårdare) men han har också skrivit flera böcker där han delar med sig av sina tankar utifrån sitt yrke och sin stora beläsenhet.

Den här boken kom att få en personligare klangfärg än som från början var avsedd: författarens egen 23-årige brorson Johan omkom i en druckningsolycka i Thailand. "Det är ingen överdrift att påstå att

boken vuxit fram i skuggan av en sorg", skriver Stolt. I ett gripande kapitel återger han i en korthuggen, telegramaktig form sina känslor vid beskedet: "Ett tillbakahållet vrålande NEJ. En domning genom kroppen, som tryckvågen efter en atombomb. Ingen-ting kommer undan. Allt förintat. I det ögonblicket försvann till och med storspovsdrillarna. Koltrasten tystnade och föll till marken. Vitsipporna slöt sig igen och böjde sig ner mot jorden. Världen blir aldrig densamma. Den måste erövrats på nytt. Men det är inte längre samma värld."

"Att vara levande" är en språkligt lättillgänglig bok som berör genom att den inte väjer för det faktum att vår fysiska kropp förr eller senare blir till mull. I egenskap av läkare har Stolt ofta mött döendet, och han skriver sakligt om hur kroppens olika organ och vävnader drabbas av olika sjukdomstillstånd och upphör att fungera tillförlitligt. Medicinska åtgärder sätts in; ibland lyckas man, ibland inte. Stolt är alltför mycket biolog för att låta sig influeras av andliga utsagor om "livet efter detta". Döden är definitiv. Punkt slut.

Men han är också kritisk till den helt igenom naturvetenskapliga dimensionen av läkaryrket: "För att bli accepterad som vetenskap har biologin tvingats sätta parentes om den centrala frågan om livet. Den subjektiva känslan av att vara levande är inget biologin kan uttala sig om." Därför finns det en central brist, menar Stolt, i hela vår vårdideologi. Vi behöver söka svar på frågan: Hur kan vi vara optimalt levande medan vi är friska, och hur kan vi göra det bästa möjliga av livskvalitén, när vi är sjuka och kroppsligt försvagade?

De som exempelvis läst Mitch Alboms självbiografiska "Tisdagarna med Morrie" (1997; sv. 2000) har fått lära sig av huvudpersonen, som är döende i ALS, att vi skall ta vara på varje ögonblick, varje känsla, varje impuls att leva mer fullt ut – i synnerhet att uttrycka kärlek till dem vi känner kärlek inför.

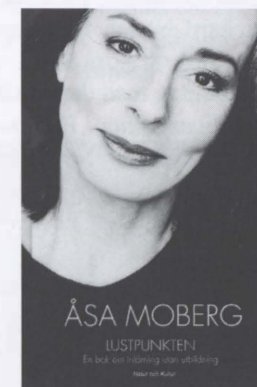
Carl-Magnus Stolt uttrycker sig i mer försiktiga ordalag, måhända präglad av sin mer svala svenska uppväxt. Istället för att själv söka efter relevanta uttryck för tillvarons djupdimensioner låter han först och främst poeter och litteratörer komma in på scenen. Lyrikern Vilhelm Ekelund, polska nobelpristagerskan Wislawa Szymborska, 1800-talssymbolisten Charles Baudelaire, danska Karen Blixen och andra. Stolts egen slutsats är pragmatisk: "Kanske måste vi leva så att vi, åtminstone under korta stun-

der, när insikten att varje ögonblick kan vara det sista."

Bokens styrka är att Carl-Magnus Stolt, sin profession till trots, vågar ha kontakt med sina egna känslor när han möter och funderar över patienterna, och inte enbart fördjupar sig i medicinska termer och sjukdomsförlopp. Vi får ta del av ett flertal fall, såsom den "dömda" leukemipatienten som oväntat överlevde, mannen som utan "neurologiska avvikelser" helt saknade minne och spårlost försvann, samt den framgångsrike affärsmannen som plötsligt får en stroke och förlorar hela sitt tidigare liv och dessutom större delen av sitt språk. Alla påverkas de dramatiskt av sjukdomsförloppet, men de flesta finner tydligen något i "döds-skuggans dal" av värde att bära med sig.

Själv förnimmer jag att Stolts perspektiv på tillvaron är betydligt mer pessimistiskt än mitt eget; detta sannolikt beroende på att författaren tror på enlivshypotesen, medan denne anmälare är övertygad om flerlivshypotesen. Möjligtvis skulle Stolt kalla sin egen hållning mer realistisk, men det är i så fall en åsikt färgad av hans egen obevisade tro. De pessimistiska ramarna för resonemanget hindrar dock inte att texten är en läsvärd erinran om det fysiska livets bräcklighet. Och nog håller jag med Stolt i hans uppmaning till läsaren (och till sig själv) att vi ska göra det bästa möjliga av den tid vi är här.

Gunnar Martin Aronsson

Att lära

Lustpunkten. En bok om inläring utan utbildning. Åsa Moberg. Natur och Kultur 2006.

Åsa Moberg, känd framförallt som journalist men även verksam som författare, har med utgångspunkten i sitt eget "skolhat" gjort en utmärkt sammanställning av de brister i den svenska utbildningen som är påtagliga i början av 2000-talet. Hon pre-

senterar dessutom ett resonemang inklusive en mängd idéer för att omskapa själva attityden till inläring, istället för den idag förhärskande och mycket stela.

Det är en lysande partsinlaga, skapad genom ett gediget journalistiskt grävande i kända och mindre kända källor. Jag känner igen mycket av hennes rader om det närmast chockerande första mötet med skolan, en instans som fick all nyfikenhet och inlärningslust att tona ut och ersättas av plikt, prov och prestation. Åsa hoppade av gymnasiet, jag fortsatte (under protest). Senare fick vi alltså båda återerövra kunskapen – på vårt eget sätt.

Åsa hävdar att den formella utbildningen i Sverige är övervärderad, både som instrument för att göra karriär och som bas för nytänkande och kreativitet. Hon radar upp namn efter namn på personer som ogillat skolgången men som det gått hur bra som helst för, bland dem kända konstnärer som Marie-Louise Ekman och Carl Johan de Geer, svenska nycirkusens främste företrädare Tilde Björfors, långfärdsseglaren Sven Yrvind, TV-profilen Agneta Sjödin, kompositören Eva Dahlgren. Listan kan förstås göras hur lång som helst och inkludera diverse entreprenörer, uppfinnare och affärsmän.

En psykolog kanske skulle hävda att Åsa Mobergs kritik faller platt till marken, eftersom det skulle kunna handla om att täcka över den egna bristen på formell utbildning, men själv, förvisso partisk, menar jag att argumentationen har fog för sig och pekar på en fundamental samhällslig brist på förståelse för vår naturliga inlärningslust.

"Lustpunkten är den (fiktiva) punkt i hjärnan som lärandet måste nå om inläring ska ta fart", skriver hon. "När man lustpunkten går det helt enkelt inte att låta bli att lära sig nya saker." Och hon fortsätter: "Man måste inte utbilda sig för att lära sig saker. Inläring är mer en fråga om öppenhet än om studier, det gäller att hitta ett sätt att hålla sig öppen för all kunskap som for-sar fram där man själv råkar befinna sig."

Åsa Moberg tar upp den nuvarande skolan som en civil krigszon, där alla strider om herraväldet: skolverket, kommunen, eventuellt stadsdelsnämndens politiker och föräldrarna. Rektorerna kämpar med krympande budget, lärarna med ökad arbetsbörda. Någonstans i centrum finns eleverna, men de har just inte så mycket att säga till om, även om det i Läroplanen LPO 94 står att "skolan skall sträva efter att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära".

Åsa Moberg berättar om sina egna läromedier, bland annat en transistorapparat genom vilken hon tog del av populärvetenskapliga föredrag och Lantbruksnytt (!), fransk film och massor av tidningar. Och ännu senare, när hennes jobb som kolumnist i Aftonbladet tvingade henne att läsa snustorra och obegripliga statliga utredningar, återfann hon läslusten i den friare formade romanen.

Den akademiska forskarvärlden – för att övergå till den kunskapszon som har högst status i vårt samhälle – är slutet som en mussla, toppstyrd och behärskad av olika koterier. Genom att samtidigt upprätthålla ett slags tankegruppskonsensus, det vill säga: samförstånd, vad som det skall forskas efter och hur forskning skall bedrivas, och en räddhågsen inställsamhet gentemot de bidragsgivande instanserna, garanteras att nästan att inga nya idéer genereras, menar författaren.

I det sista kapitlet tar Åsa upp frågan hur mycket formell utbildning vi egentligen behöver i framtiden, och svarar själv: sannolikt mindre än vi tror idag. Skolutbildning är ingen garanti för att förstå något, inte heller för att få jobb eller för att erhålla stadigvarande, stora inkomster. Otaliga akademiker går arbetslösa eller har inte förmåga att – trots jobb – återbetala sina studielån. Någon förändring är inte i sikte.

Samtidigt är vissa människovärdande yrken, som kräver genuin erfarenhet och utvecklad förmåga, undervärderade och underbetalda. Problemet är, menar Åsa, framförallt en känsla av att inte känna sig uppskattad och behövd i samhället, att inte känna samhörighet, självförtroende och livslust. "Hur ska ett samhälle där den gemensamma offentliga sektorn ständigt krymper kunna ingjuta framtidshopp i sina medborgare?" frågar hon retoriskt.

Här adderar gärna denna anmälare: hur skall ett i grunden visionslöst och andligt fattigt samhälle kunna inspirera människor?

Gunnar Martin Aronsson

En entusiastisk idealist

Den uppkäftige säningsmannen. Johan L. Saxon och hans tid. Sven-Bertil Jansson. Hjalmarson & Högberg 2005.

Johan L(indström) Saxon (1859–1935) var en betydande idealist i Sveriges moderna historia, bland mycket annat en ledande gestalt i den framväxande vegetariska rörelsen.

Saxon var journalist, författare (bl a av romaner) och föredragshållare. Framför allt verkade han genom den av honom grundade veckotidningen *Säningsmannen*, som hade en ansenlig betydelse, inte minst hos folkets breda lager. Tidningen vände sig också främst till småfolket; Saxon var själv bondson och hade ingen högre utbildning. Han spred goda värderingar bland allmogen och hade en stor folkuppfostrande betydelse; som "de usla brunnarna" pekade han ut kaffet, teet, tobaken, alkoholen och andra onaturliga njutningar. I stället pläderade han för frisk luft, renlighet och kroppsrörelser, sol- och luftbad.

Om sitt val av vegetariskt levnadssätt sa han att detta var det klokaste han gjort i sitt liv. "Min kropp är betydligt friskare, min fantasi renare, min själ mera harmonisk."

Vegetarismen tog fart i Sverige under slutet av 1800-talet. "En tidig auktoritet blev Richard Nagel, författare till en grundläggande bok som 1881 utkom i svensk översättning med den anslående titeln *Helsans Evangelium. Köttätandet inför instinkten, samvetets, religionshistoriens och naturvetenskapens domstol eller vägen till helse, välbstånd och lycka till paradiset.*"

Han pläderade för ett naturenligt levnadssätt, såg detta som en viktig del i de förebyggande åtgärder mot ohälsa som han ansåg att samhället skulle engagera sig för. Vegetarismen var för honom grundvalen för ett hälsoriktigt liv.

1903 bildade Saxon Svenska Vegetariska Föreningen, och Vegetarianen blev dess tidskriftsorgan.

J. L. Saxon gjorde även betydande insatser för bl a fredsrörelsen, djurskyddet, den traditionella familjen och intresset för hembygden. Han var en synnerligen stridbar och kompromisslös person, som ofta blev åtalad och inte sällan förlöjligad. Han stred mot militarismen och satte fingret på

Saxon betecknade vegetarismen som "nutidens största tanke, såsom inget annat ägnat att skapa en ny, i alla avseenden bättre mänsklighet".

myndighetsförtryck. Politiskt hade han sympatier för frisinne och socialism.

Sven-Bertil Janssons bok är synnerligen informativ med mängder av detaljer om Saxons liv. Den är även lättläst och säger mycket inte bara om Saxon utan även om hans tid.

SM

Oshos tankar

Boken om förståelse. Skapa din egen väg till frihet. Osho. Övers. Cecilia Lyckow Bäckman. Energica förlag, Orsa 2007.

Den indiske filosofen och föreläsaren Oshos (1931–1990) nya bok är, liksom de tidigare, redigeringar av de svar på frågor som han fått av lärjungar och som då spelats in. Alltså ett slags intervjubok. För de läsare som tagit del av tidigare Oshotexter, presenteras inga direkta nyheter; det handlar om utförliga och mycket egensinniga filosofiska resonemang, ofta inkluderande anekdotiska berättelser ur mänsklighetens religions-, idé- och kulturhistoria.

Här paraderar västerlandets filosofer och religiösa företrädare – Jesus och Nietzsche såväl som Freud, Reich och Marx – förbi, liksom de österländska representanterna Gautama Buddha, Kon-fu-tse, Lao-tse och Bodhidharma. För att vara muntliga utläggningar är det hela mycket skickligt hopfogat och nästan kontinuerligt underhållande – även om Oshos gärna konfrontativa påståenden om vad som sagts och gjorts av profeter och gurus inte skulle hålla för någon religions- eller idéhistorisk vetenskaplig granskning. Citaten är ofta "böjda" i olika riktningar för att passa Osho själv, och

generaliseringarna är ofta alltför generella för att ha fäste i en historisk verklighet.

Bland annat skriver han att "hela kommunismen" bygger på ett enda uttalande av Jesus, nämligen "Välsignade är dom fattiga, ty dom ska ärva Guds rike". Efter det kopplar han ihop kristendom med – fascism: "Socialism, fabianism, nazism – dom är alla kristendomens barn, Jesus ungar." Och han konkluderar: "Det är obegripligt att folk fortfarande håller den (kristendomen) vid liv. Kyrkorna borde ha vandaliserats för länge sen, och Vatikanen borde ha utplånats helt. Dom behövs inte. Vad dom än gjort har dom gjort fel. Andra religioner har också gjort fel, men i jämförelse med kristendomen står dom sej slätt." Dessutom är kristen sexualitet, enligt Osho, något som enbart skapat rädsla hos människor, och prästerna är huvudansvariga för att västerlänningar är besatta av sex: "Att undertrycka den sexuella energin i tvåtusen år har skapat fixeringar i psyket."

Det är alltså en rejäl utskäpning av främst hela den kristna kyrkliga traditionen, men även – som jag förstår det – av Jesus, vilket ter sig märkligt i denne anmälares huvud. Andra religioner bör också, enligt Osho, försvinna, men de indiska lärorna klarar sig något bättre inför den massiva kritiken, eftersom deras "intelligens" och "teknologi" är mer utvecklade än Koranens lära och de västerländska religiösa uttrycken.

Religionen generellt sett bygger enligt författaren på rädsla. Här tycks Osho vara överens med psykoanalytikern Sigmund Freud. Båda pekar på att människan har behov av beskydd.

I barndomen är det föräldrarna som skall hantera det. I vuxen ålder övertar dock "Fadern" eller "Modern" Gud den positionen. "(Människorna) behöver en gudomlig förälder som tar hand om dom", säger Osho, "för dom är inte mogna nog att ta hand om sej själva".

Oshos hållning gällande Guds existens är undanglidande. Agnostiker, ateist eller panteist i den gamla vedantaskolan? Å ena sidan förnekar Osho Guds existens. I nästa mening laborerar han ändå med begreppet Gud. Kanske det främst handlar om att Gud, enligt Osho, är oväsentlig för att kunna uppnå den "väg till frihet", som bokens undertitel talar om, eftersom en "Skapare" (Gud) måste vara den som är ansvarig för varje utveckling, inte själva skapelsen människan. Istället pläderar han för Darwins utvecklingslära.

De tillspetsade uttalandena fortsätter

inom ämnen som etiken: "Osjälviskhet är något påtvingat medan egoism är en del av vår natur." Samvetet är något konstlat: "Det är nånting som samhället skapar i dej, och det är ett mycket subtilt slaveri."

Möjligtvis är det den gamla hinduistiska "neti-neti" ("inte-det, inte-det") metoden som här vidarebefordras av Osho; att "skala av" våra hävdvunna föreställningar för att finna essensen.

Men om det mesta av det historiska världskulturarvet skall förkastas, vad återstår då?

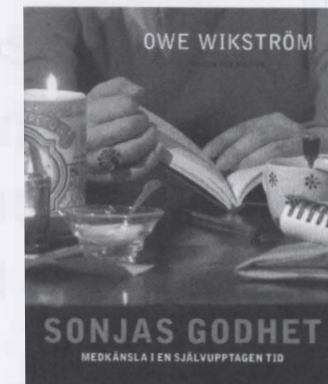
Finns det verkligen några vägar framåt? Som jag tolkar det finns det en subtil riktning "mellan", "under" eller "bortom" alla dessa föreställningar, alla religiösa dogmer, politiska program och oftast bindande sedvänjor. Det är att undvika att följa yttre föreskrifter och istället följa sin egen inre röst, som representerar eller snarast kan representera frihet.

Här kommer vi dock in på en paradox: För att kunna ta till oss Oshos lära behöver vi tydligen först förkasta den, i egenkap av lära. Annars står vi inte på egna ben, utan är beroende av yttre ledning.

Enligt Osho finns det möjligheter att utvecklas till att vara både egendisciplinerad och extremt närvarande i nuet (den så kallade Buddha-naturen i oss) och att fritt uttrycka sin sexualitet (Zorba-naturen) som här tolkas som att lyhört och spontant känna igen och känna igenom sina egna impulser och medvetet "flyta med" i Livet.

Frågan är förstas om det är någon – utöver då Osho – som kommit dithän?

Gunnar Martin Aronsson

Owe Wikströms tankar

Sonjas godhet. Medkänsla i en självupptagen tid. Owe Wikström. Natur och Kultur 2006.

Namnet Sonja syftar på en karaktär i Fjodor Dostojevskijs roman "Brott och

straff".

Det är den självupppoffrande "kristusmänniskan" i kvinnlig gestalt – som kanske inte finns men som enligt Dostojevskij finns där för att påminna oss om vilket vårt ideal bör vara. Hon är alltså "god".

Owe Wikström är professor i religionspsykologi vid Uppsala universitet, men han är också en aktiv föreläsare och flitig författare. Bokens bakgrund blev mer personlig än författaren från början tänkt sig: hans hjärta slutade plötsligt slå. "Jag är en hårsman från att inte klara mig. Upplevelsen av att livet – just mitt liv – är fundamentalt skört skakar mig. Insikten om att hinnan till döden är så oerhört tunn är hotfull i sin sakliga brutalitet. Att under en period vara helt hjälplös, beroende och utlämnad åt andra människors omsorg öppnar mina ögon..."

Bokens tema är alltså godhet – godhet i "en självupptagen tid" – och i självupptagenheten inkluderar Wikström i stort sett hela nyandligheten. Den anklagas för att vara alltför fixerad vid människors behov; det handlar i livet enligt författaren om att vända på bönen "Ske icke min vilja, utan din" och istället betona sin egen vilja. Wikström: "Det avgörande är emellertid att människan själv reglerar sin kontakt med den osynlige/det osynliga. Hon behöver inte underkasta sig yttre krav... ord som "ansvar", "godhet", "ömsesidighet" och "tjänande" spelar en undanskymd roll."

Wikström fortsätter att kritisera den nya andlighetens uttryck genom att hävda att det här inte finns någon "personlig Gud". Ingen "ingripande Gud". Dessutom framför han den urgamla kritiken som även kyrkan under en tid nyttjade för att förfölja avvikande "gnostiker", som hävdade att "Gudagnistan" finns i envar. "Denna varumärkesorienterade andlighet plundrar religionerna på deras kulturella resurser", duntrar Wikström. "De återförpackar, namnförändrar och populariserar religionerna och säljer dem som livsstilsprodukter – som samsaraparfym, zendeodorant, andlig kroppslotion och Hildegard av Bingen Light."

Och visst är det möjligt att le igenkännande åt raderna. Men kanske är Wikström alltför fästad vid sina egna gamla tolkningsmönster? Dessa behöver inte nödvändigtvis vara sanna bara för att många tillskriver dem högre sanningstillförlitlighet. Ovanstående citat signalerar även att Wikström inte studerat på djupet. Han betraktar med viss vämjelse vad som ibland har kal-

lats "folklig new age". Dessutom ser Wikström vad han "vill" tro; som religionspsykolog torde han åtminstone i teorin vara bekant med det projektionsfenomen som färgar vår perception. Men när det kommer till praktiken synes denna insikt vara som bortblåst.

Istället söker sig författaren till skönlitteraturen; han rör sig hemtamt med kända och tunga namn som Tunström, Coetzee, Camus, Dante, Kerstin Ekman, Thomas Mann, Proust, Kafka men också Bibeln och självklart Dostojevskij, eftersom denne slår an temat för hela boken. Klassikerna representerar mänsklig livserfarenhet och klokhet, men de är framförallt "samtalspartner vars tankar och undringar blir personifikationer av läsarens latenta längtan" efter att förstå mer av existensen. Sonja är flitig bibelläsare, liksom Dostojevskij. Enligt Wikström var den ryske författaren enbart tillåten läsa Bibeln under sina fem år i fångelset, men då endast Nya testamentet.

Året går. Vi växlar mellan författarens analyser och reflektioner över klassikernas gestalter och hans eget privata liv. Denne rör sig mellan universitetsområdet, sommarstugan, skrivarstugan, bok-

mässan i Göteborg. Han möter självupptagenhet än här, än där, vilket sannolikt speglar också honom själv, djupt försjunken dels i sin egen existentiella kris, speglade sig i skönlitteraturens klassiker, dels skrivande av sina observationer av vad det kan innebära att vara människa – en verksamhet som är fullständigt naturlig mot bakgrund av hjärtstilleståndet.

Idealet för Wikström synes vara de kristna "klosterfäderna". Dessa själavårdsmodrar och själavårdsfäder är så långt från den självupptagna upplevelsehysterin man kan komma. De nämner aldrig ord som "lycka" eller "framgång".

Men jämförelsen haltar betänkligt, då det är att jämföra "godhetsgraden" inom ett medeltida samhälle med 2000-talets samhälle – vem är egentligen förmögen att göra en sådan bedömning? Och vad vet Wikström egentligen om graden av "själavård" idag, vad som sker i all tysthet, utanför massmedias uppmärksamhet?

Vad är egentligen "godhet"? Kanske det är någonting annat än det ideal som representeras av Sonjas "kristusmänniska". En människa som offerar sig befinner sig enligt min mening i psykisk obalans, i lik-

het med författaren Dostojevskij. Godhet och snällhet har diskuterats även i boken "Konsten att vara snäll" av Stefan Einhorn, men där betyder ordet snällhet snarast balanserad vänlighet, begreppet har ingenting med offermentalitet att skaffa. Offermentalitet utgår från att någon behöver offras – och varför skulle det vara fallet?

Konklusionen av läsningen blir: en välskriven, lärd och ofta tänkvärd bok, där dock författaren ger intryck av att envist vilja hålla sig kvar i tankematiser som formats av tidigare religiösa och kulturella föreställningar, filtrerat genom ett akademiskt sinne. Det nya som sker upplevs däremot tydligen som hotfullt. Genom att rikta in sig på kritik av de mest yviga, de mest frapperande uttrycken för nyandlighet, vinner Wikström säkert publika poäng men han – och läsarna – kanske förlorar något mycket mer värdefullt: möjligheten att undersöka även nyandlighetens område med samma engagemang, litterära referenser och upptäckarglädje som här vikts åt huvudtemat.

Gunnar Martin Aronsson

INRE HÄLSA

Du kan

Du har ett ledningscentrum inom dig. Det kallas själ, psyke eller personlighet. Dess ofattbara hjärtpunkt är medvetandet. Din tanke är själens blodomlopp.

Din själ har ärvda egenskaper precis som din kropp. Själens är på samma sätt ett fortlöpande bygge. Själens byggmaterial samlas av tanken.

Liksom kroppens föda kan vara utarmad kan själens föda vara det.

Du har fri vilja och styr din tanke själv. Gör det med eftertanke.

Över allt kommersiellt betingat dravel, all ytlig tuffhet, allt lönsamhetstänkande, **sök det bestående, sök skönhet, inlevelse, äkthet, hänsyn, varsamhet, ömhet.**

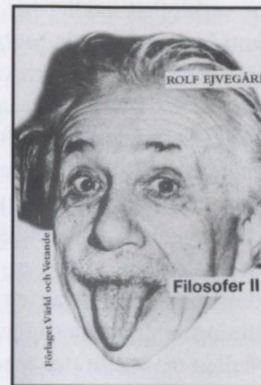
Väx till den människa du vill vara och innerst inne gömmer.

Ta din ratt

Med tankens kraft
kan du bygga ett
meningsfullare LIV.
Ta tag i din ratt!

Kropp och själ samverkar och bildar helheten liv. Liv är som ett nav i ett cykelhjul. För att inte skeva är navet beroende av alla faktors jämna spänning.

Från Ny hälsa Eskil Svensson, <http://hem.bredband.net/esksve>

Poem om filosofer

Rolf Ejvegård, *Filosofer II*
(Förlaget Värld och Vetande 2007,
0411-521460)

54 av västvärldens filosofer
ordknäppt karakteriserade
i poem som läses med road behållning
av folk bevandrade i filosofins historia.

1975 utgav Rolf Ejvegård en liknande
bok kallad *Filosofer* med poem om 52
kända filosofer.

Du och jag är inte med i dessa böcker,
eftersom vi, visserligen filosofer, inte är
kända utanför vårt eget medvetande
eller, eventuellt, som filosofer endast
bekanta av våra närmaste.

Vad är då Sanning? Har någon av
filosoferna rätt? Eller är de alla lurade
av sig själva? Har någon kunnat bevisa
sin sanning?

Om William James i *Filosofer*:
"Vad mer, om villan oss bedrager,
blott hon vår levnad lycklig gör?"
samt sanningen är nyttig.

Svårt veta vad som är sant, lättare veta
vad som är bra.

Och nog är det sant som en av filosoferna säger:

Där jag är, är inte döden.
Där döden är, är inte jag.

Detta betyder att vi aldrig kan uppleva
döden. Behöver vi då räddas vad vi aldrig
kan uppleva? Naturligtvis inte!
Så var vid gott mod!

SM

EPIKURO

Välkommen till min trädgård!
Stig på, stig på!
Ni skall få litet vin att dricka
och bröd att bryta med mig.
Njut av den friska luften,
var glada och frukta intet!

Vänner! Jag är frälsaren, jag skall upplysa eder,
jag skall gå i förbund med eder.

Härmed bekräftar jag högtidligen för eder alla
att där jag finns, finns ingen död
och
där döden finns, finns inte jag.

AVICENNA

Det kroppsliga kan inte röra sig självt.
Något rör vid kroppen.
Det som rör kan inte vara något kroppsligt.
Viljan rör i kroppen.
Det kroppsliga i sig har ingen vilja.
Viljan är sig själv nog.
Vi kallar den själ.
Den stora röraren är Gud.
Har ni hört det förr?

BOSTRÖM

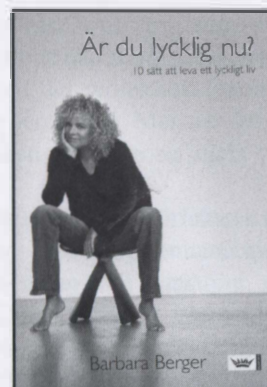
Är den här kaminen inom eller utom
kandidaten?
Ähh? I-n-ä, utom, va.
Ut härifrån!
Nå, stadsbudet, inom eller utom?
Inom, herr professor.
Ni har klarat tentamen och examen!
Gratulerar!

BUBER

Jag finns om du finns
Finns inte jag finns inte du
relation = förhållande
gör oss levande

Varken du eller jag är döden.

Ur *Filosofer II* av Rolf Ejvegård

Lycklig?

Är du lycklig nu? 10 sätt att leva ett lyckligt liv. Barbara Berger. Övers. Alf Galfvensjö (204 s). Damm förlag 2007.

Barbara Berger är en amerikansk författare och föreläsare som sedan lång tid bor i Köpenhamn. Den nya boken beskriver hon som ett försök att främst inför sig själv summera sina erfarenheter och insikter under flera decenniers verksamhet inom fältet personlig utveckling. I samband med det inre arbetet kom hon på att hon kunde utvidga syftet till att låta andra ta del av hennes slutsatser.

Språket är enkelt men innehållet döljer egentligen en höggradig komplexitet, som författaren emellertid här valt att tona ned – sannolikt i syfte att snabbt komma till budskapet. Berger väljer framt att nästan omedelbart kasta läsaren in i beskrivningen av de tio påståendena om varför vi är olyckliga.

De är, i tur och ordning: Vi vill att livet ska vara något det inte är; vi önskar sådant som vi inte har; vi kommunicerar inte ärligt med oss själva; vi berättar skrämmande berättelser om livet och världen för oss själva (exempelvis "Det är något fel på mig"); vi blandar oss i andra (vuxna och friska) människors liv; vi gör inte det vi vill för att vi tror att andra skulle ogilla våra val; vi gör inte det som känns rätt för oss eftersom vi är (oftast överdrivet) rädda för konsekvenserna; vi skuggboxas med illusioner om framtida olyckor och katastrofer istället för att förhålla oss till den verklighet vi har framför ögonen; vi söker absolut tillfredsställelse i relativa upplevelser; vi tror att medvetandet blir till ingenting i samband med döden.

Efter att ha funderat vidare på de 10 anledningarna och läst igenom Bergers underliggande motiv kan denne anmälare bara hålla med Berger. Detta är drivande anledningar till att känna sig olycklig. Visst skulle

vi kunna lägga fram 25 eller 50 skäl till varför vi är olyckliga, siffran 10 är godtycklig och säkerligen vald av pedagogiska och utrymmesmässiga hänsyn.

Vad gäller läsare som vidmakthåller en traditionell naturvetenskaplig syn på världen och verkligheten finns inte mycket att hämta hos Berger. Å andra sidan är dessa inte heller målgruppen, utan i stället den grupp som önskar ta till sig idéerna i huvudet och söka omsätta dem i praktiken (boken avslutas med flera sidor övningsuppgifter).

Bergers främsta inspiration synes vara Byron Katie och hennes "anti-metod" *The Work*, vars snillrika enkelhet med fyra frågor att ställa sig själv vid problem, på motsvarande sätt kan ses som den synliga effekten av en betydligt mer sammansatt orsak – själva livsåskådningen. Bärande idé hos Katie är frågan om vårt liv verkligen skall gå ut på att söka bekräftande kärlek från andra. Detta innebär nämligen, enligt Katie, risken för att jag och alla andra manipulerar, behagar, vädjar, undfaller, bedrar, köpslår eller kanske anammar en "jag-tar-vad-jag-vill-ha-attityd", vad gäller inte bara kärleksrelationerna utan alla våra sociala relationer.

Jakten efter "bekräftande kärlek" tenderar att bli ett ständigt jagande efter hägringar: vad vi menar att vi måste ha, är just bara något som vi tror. Det är inte ett faktum, menar såväl Katie som Berger. Kärleken finns inte utanför oss – utan inom oss. Vi agerar som åsnan som luras att gå framåt, därför att en morot på en pinne är fastspänd framför dess huvud.

Vi blir sålunda lyckliga genom att "vända" på de 10 punkterna, vilket i korthet innebär att aktivt välja att acceptera livet som det är i nuet (vilket inte är detsamma som att låta allting vara som det är!), att önska sig det du har (det vill säga: tyck om vad du redan har i ditt liv); att vara ärlig mot sig själv, helt och fullt; att ifrågasätta om våra "berättelser" – vår förklaring till varför vi har det som vi har det – verkligen är sanna; att enbart ta ansvar för mitt eget liv (vilket är ett fullt tillräckligt arbetsområde) istället för att försöka ta ansvar för att andra vuxna gör det som vi menar att de skall göra (dömt att misslyckas!); att följa sin egen inre röst och ta initiativ utifrån denna inre vägledning; att göra det som vi anser vara rätt för oss – och att därmed acceptera konsekvenserna av vårt handlande, som exempelvis ogillande från andra i vår omgivning; att ta hand om problem i nuets

omedelbara verklighet istället för att oroa oss för framtidens potentiella problem; att inför sig själv erkänna att vi bara kan få relativ tillfredsställelse från relativa upplevelser (och aldrig någon absolut tillfredsställelse, dvs en konstant "lycka") samt att lära oss att se bortom det obeständiga, vilket då inkluderar övertygelsen att livet går vidare efter den fysiska döden.

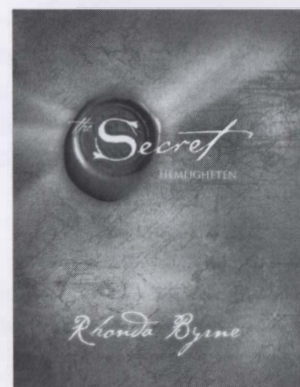
Texten saknar, tycker jag, en bärkraftig framställning av den underliggande teoretiska modellen till varför det är som Berger påstår. Utgångspunkten är dock idén om ett mentalt universum, "vilket innebär att inget utom våra tankar kan hindra oss att vara lyckliga just nu".

Lättare skrivet än gjort, förstås, och oerhört förenklat.

Men ändå: värt att begrunda.

Barbara Bergers *Är du lycklig nu?* kan alltså sammanfattas som en inspirerande tankeställare för läsare som förutsätter eller är öppna inför möjligheten att universum primärt är andlig och styrd av "mentala" lagar.

Gunnar Martin Aronsson

Årtusendets upptäckt?

The Secret. Hemligheten är titeln på en bok av Rhonda Byrne, som handlar om "livets Hemlighet". Energica har i år gett ut en svensk översättning gjord av Eva Trägårdh.

Det rör sig om en stor hemlighet, som, när en människa lär känna den, kan förändra livet från trist och ofullkomligt till fulländat.

Boken består av citat från flera författare, med kommentarer.

Bland de citerade finns Prentice Mulford, Neale Donald Walsch, Ralph Waldo Emerson och Robert Collier.

Hemligheten, som nu alltså avslöjas, är *lagen* om attraktion, lika dras till lika. Det betyder bland annat att dina tankevanor, övertygelser och sätt att leva drar till sig li-

kadana tankar och händelser. Om du hela tiden t ex lever i övertygelsen att du gör goda affärer, så gör du hela tiden goda affärer.

Ett citat:

"Se dig själv leva i överflöd, så kommer du att dra till dig det. Det fungerar alltid, för alla människor.

Bob Proctor"

Boken kan inte värderas med mindre än att man prövar dess tes. Recensenten, som är en ivrig sanningssökare, har prövat, med ovisst resultat. Men testa gärna själv!

Boken har en utsökt vacker design.
SM

Rätten att vara sig själv
heldag 13/10 om Nya Tidens Barn
<http://www.nyatidensbarn.se/>

Joe Vitale

Om du överlämnar din önskan till universum kommer du att bli förvånad och förbluffad över vad du får ta emot. Det är här som magi och mirakel uppstår.

De som undervisar om Hemligheten är alla medvetna om vilka krafter som sätts i spel när du visualiserar. När du ser bilden för ditt inre och känner den, då försätter du dig i ett tillstånd i vilket du upplever och tror att du redan har det du önskar dig här och nu. Du praktiserar också tillit och tilltro till universum, eftersom du koncentrerar dig på slutresultatet och upplever känslan av det utan att ägna någon uppmärksam alls åt "hur" det ska gå till. Den bild du har i sinnet innebär att du ser det som något som redan är verkligt. Ditt medvetande och hela ditt sinnestillstånd ser det som om det redan har hänt. Det är visualiseringens konst.

Ur "The Secret".

NATURLIG DESIGN

Vår bakgrund

Vare sig vi tror att livets kretslopp beror på intelligent design, ID, att allt är skapat, eller enbart är en logisk utveckling enligt Darwin, har våra organ anpassats under en oerhörd tidsrymd.

Naturlig helhet har hela denna tid kännetecknat vår näring.

På allra senaste tid – som ett ögonblick jämfört med vårt långa förflutna – har matindustrin koncentrerat, manipulerat och kemikaliserat vår mat.

Samtidigt har stillasittandet brett ut sig, liksom bruket av tobak, kaffe och alkohol.

Men våra organ anpassar sig långsamt. De anses vara kvar på tidiga stenålderns nivå.

Våra kroppar har en förundransvärd stabilitet. Men vi drabbas alltmer av civilisationssjukdomar, diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, cancer, mångahanda bristsjukdomar och allergier. Vi är inte gjorda för ett bekvämt liv med koncentrerad, konstgjort hållbar, färgad, konsistensförändrad, genmanipulerad, smakbehandlad och mikrovågsupphetad mat vars råvara har stressats med konstgödsel och gift.

Från Ny hälsa Eskil Svensson, <http://hem.bredband.net/esksve>

Var stolt!

Välj mat som gynnar dina organs hälsa – inte industrins intressen – omanipulerad och om möjligt närproducerad

De bästa dikterna

Tidningen Expressen lät 100 svenska lyrikkännare rösta fram den bästa dikten på svenska. Resultatet redovisades 20 juni.

De som röstade var författare, kritiker och litteraturvetare. Dessa fick nämna de tre bästa dikterna med i rangordning 5, 3 och 1 poäng.

Här är listan, i ordningsföljd:

Erik Johan Stagnelius: "Vän! I förödelsens stund"
Gunnar Ekelöf: "Eufori"
Georg Stiernhielm: "Herkules"
Erik Johan Stagnelius: "Till förruttnelsen"
Edith Södergran: "Dagen svalnar"
Erik Johan Stagnelius: "Endymion"
Erik Johan Stagnelius: "Suckarnas mystär"
Gunnar Ekelöf: "Non serviam"
Gunnar Ekelöf: "En värld är varje människa"
Ann Jäderlund: "Som en gång varit äng"
Ida Börjel: "Skåneradio"

Stagnelius' (1793–1823) starka ställning hos kännare av den svenska lyriken är, för mig, överraskande. Han var en tragisk person, en icke-lycklig människa, fränstötande för kvinnor, som han intensivt älskade, narkoman; dog endast 29 år gammal.

Att Ekelöf är en favorit hos många är inte oväntat. Men för mig framstår han, trots förtjänster, som den inledande gestalten i en dekadensperiod, som ännu pågår, där språklig otydlighet ses som djupsinne. Den svenska lyrikens guldålder avslutades enligt min mening i stort sett med Harry Martinson.

Ann Jäderlund och Ida Börjel hade jag aldrig tidigare hört talas om och har ännu inte läst något av.

De tio bästa poeterna blev i Expressens undersökning:

Erik Johan Stagnelius
Gunnar Ekelöf
Edith Södergran
Georg Stiernhielm
Carl Michael Bellman
Ann Jäderlund
Tomas Tranströmer
Esaias Tegnér
Carl Jonas Love Almqvist
Gustaf Fröding

På Expressens websida röstade nära 500 personer. Så här såg listan ut där:

Nils Ferlin, Karin Boye, Gustaf Fröding, Dan Andersson, Gunnar Ekelöf, Erik Johan Stagnelius, Edith Södergran, Carl Michael Bellman, Hjalmar Gullberg, Tomas Tranströmer.

Erik Johan Stagnelius

Till förruttnelsen

Förruttnelse, hasta, o älskade brud,
att bädda vårt ensliga läger!
Förskjuten av världen, förskjuten av Gud,
blott dig till förhoppning jag äger.
Fort, smycka vår kammar – på svartklädda bären
den suckande älskarn din boning skall nå.
Fort, tillred vår brudsäng – med nejlikor våren
skall henne besä.

Slut ömt i ditt sköte min smäktande kropp,
förkväv i ditt famntag min smärta!
I maskar lös tanken och känslorna opp,
i aska mitt brinnande hjärta.
Rik är du, o flicka! – i hemgift du giver
den stora, den grönskande jorden åt mig.
Jag plågas här uppe, men lycklig jag bliver
där nere hos dig.

Till vällustens ljuva, förtrollande kvalm
oss svartklädda brudsvänner följa.
Vår bröllopsång ringes av klockornas malm,
och gröna gardiner oss dölja.
När stormarna ute på världshavet råda,
när fasor den blodade jorden bebo,
när fejderna rasa, vi slumra dock båda
i gyllene ro.

(1818)

I yngre år kände jag starkt för Stagnelius, liksom för Pär Lagerkvists tidiga dikter. Men sedan jag blev vegetarian 1956 har mitt sinne varit ljust. Jag kan säga som J L Saxon om följderna av vegetarisk livsföring: "Min kropp är *betydligt* friskare, min fantasi renare, min själ mera harmonisk."

De i min smak bästa dikterna finns/nämns på Sökarens hemsida www.sokaren.se/INDEX143.HTML
Några goda poeter, ej uppmärksammade av etablissemangen, finns på www.sokaren.se/INDEX139.HTML

SM

Salta ord om vårt bröd

Om någon frågar mig vilka kostförändringar jag ur hälsosynpunkt anser viktigast, vill jag säga en minskning av socker och salt. En gång för många decennier sedan bannlyste enstaka pionjärer dessa ämnen, men de togs inte på allvar. Vår främsta svenska hälsopionjär Are Waerland, som också skrev två böcker om saltfaran, fogade en tredje vit produkt till sin bannlysning, nämligen vitt bröd. Sakta har vi sedan dess kunnat se hur butikernas fullkornsbröd har fått ökad plats.

Dessvärre har en annan osed stannat kvar, *saltningen av allt bröd utan att ge valmöjlighet*. Brödet är vår främsta enskilda saltkälla, nära följd av charkuterivaror. Det gäller tyvärr också sådant bröd som säljs som "hälsobröd", t ex *Saltås bröd*, som bakas av ekologisk säd, *Fazers* många fullkornsbröd – ofta med både konserveringsmedel och gluten tillsatt – och alla knäckebröd med *Wasabröd* i spetsen. Fortfarande är det enda bröd som finns i handeln utan salt och andra tillsatser hälsokosthandelns "*Spirulinabröd*". Men det är inte alltid lätt att få tag i det brödet.

Myndigheterna vaknar

Nu har Livsmedelsverket antligen påbörjat en kampanj mot salt, som ska pågå i fem år med målet att, till att börja med, halvera svenskarnas saltbruk. I Sandler-salen, ABF talade nyligen Livsmedelsverkets kostchef professor Åke Bruce om den nya inriktningen under rubriken "Salt". Det var ett varnande föredrag, men tyvärr går Livsmedelsverket inte ut i en bred kampanj med annonser. Man hoppas ändå genom pressmaterial och hemsida i första hand vinna en blodtryckssänkning bland svenskarna som beräknas halvera också antalet hjärt- och hjärninfarkter i landet. En sådan minskning har skett i Finland (refererat på min hemsida <http://www.nyhalsa.se>) där man sedan flera år med framgång har bekämpat saltbruket. Även andra länder börjar ta saltfrågan på allvar. Den engelska motsvarigheten till Livsmedelsverket har lanserat en speciell saltsida på Internet, www.salt.gov.uk/ Den har ett 20-tal rubriker på salttemat. Sidans rubrik är "SALT – is your food full of it?".

Angelägen fråga för Wasabröd

Det svenska knäckebrödet är en stor vara. Det lagrar många ton salt i svenska kroppar. Jag har i brev nyligen till Wasabröd (återges på min hemsida) påpekat att detta betydelsefulla företag inte ärligt uppger sitt bröds salthalt. Jag tar det nya nyckelhålmärkta brödet *Fiber plus* som exempel. Det lanseras med hälsolinriktning. I dess deklaration anges "salt" utan mått. Går man till Wasabröds mera utförliga hemsida anges för *Fiber plus* "natrium 0,6 g". Det är en kamouflerad deklaration. 0,6 g natrium motsvaras i verkligheten av ca 1,4 g salt.

Saltbehovet skapar vi själva

Salt är vanebildande och man vänjer sig vid en hög nivå. Men sänker man saltbruket steg för steg så som Livsmedelsverket nu föreslår, minskar intresset för salt, och man saknar det inte.

Jag vill med denna text påminna om saltet som smyger sig på oss och stjälar av våra livsår. I min sammanställning "Lev livet levande" (kan beställas på Hälsofrämjandets expedition för 40kr) har jag tagit upp saltberoendet bland de första hälsofarorna (efter socker) och sammanfattat med rubriken "*Undvik koksalt vid varje möjligt tillfälle*".

Det för snälla "nyckelhålet"

Nyckelhålet, som vi ser på många matpaket, är Livsmedelsverkets symbol. Den får användas på varor som enligt verkets beskrivning är "*magrare och innehåller mindre socker och salt men mer fibrer än andra livsmedel av samma typ*". Det är en snäll och frivillig märkning utan sträng kontroll. Den utgår inte från vad som verkligen är hälsoriktigt utan ifrån att den nyckelhålmärkta varan av tillverkaren uppges vara bättre än samma slags vara för övrigt.

Nyckelhålmärkta varor ska inte innehålla transfett men ger i övrigt inget skydd mot konserveringsmedel, besprutningsgifter, färgämnen och andra främmande tillsatser eller produktionsprocesser.

Eskil Svensson

De vises sten

De vises sten var fordom inom alkemin en mystisk "sten", som sades kunna omvandla enkla metaller till ädla metaller, speciellt det eftertraktade guld. Alkemisterna sökte efter ett ämne, som kunde verka som en katalysator och förvandla ett ämne till ett annat genom att förändra dess inre struktur. Det kallades "De vises sten", och det spekulerades om att det bland annat skulle kunna bota sjukdomar och göra människan odödlig.

Eftersom guld är ett grundämne, dvs inte består av flera olika ämnen, är guldmakeri en omöjlighet. Men detta godtogs inte av alkemisterna, som ivrigt försökte göra guld.

Även om De vises sten alltså inte finns i den materiella världen, så framträder livselixiret, som skapar odödlighet, i tankens värld, i idéernas verklighet.

De vises sten har makten att bryta *förtrollningen*, människans föreställningsvärld, där allt levande är separata entiteter utan samhörighet med andra entiteter. "Jag är inte du", upplever varje varelse, såväl "djuren" som "människorna". Och som en följd av detta angriper och dödar de varandra, djuren för att äta andras kött och människor för att vinna egendomar, ära och berömmelse.

De vises sten är du själv, dvs den botten i dig, som är du, ditt andliga jag.

Det heter i Visdomen:

Gud finns inom dig som du själv. Vi kan se Gud inom oss alla. Vad jag än skådar, inser jag: Det är jag.

Ditt inre är tidlöst, utan början och utan slut. Det är Det Som Är. Inser du detta, har du funnit De vises sten, har du insett din egen odödlighet, en kunskap som är guld värd...

”...något utanför oss själva inverkar i krissituationer eller andra avgörande skeden i våra liv.”

Viveka Lindgren

Synkronicitet

För några år sedan hade jag en mycker egendomlig upplevelse. Jag var ute och gick i Lill-Jansskogen, i närheten av den stora gula byggnad som en gång var Stockholms Allmänna BB. Eftersom jag fyllde år just den här dagen i maj, fick jag lust att gå fram till huset där jag själv föddes för 43 år sedan. Det har inte använts som sjukhus på flera decennier och ser numera ganska förfallet ut, där det skymtar fram mellan höga, mörka tallar och sakta har dolts bakom allt tätare skog.

Denna söndag var det tyst och tomt överallt, utom i några fönster, där enstaka personer syntes arbeta vid dataskärmar. Jag gick ett varv runt stenbyggnaden, som utstrålade en atmosfär av gammaldags sjukhus med den mildgula färgen, sina långa rader av dystra fönster och sirliga ornament kring den en gång så storslagna huvudingången. Där kunde man ännu svagt urskilja den söndervittrade inskriptionen ”Allmänna Barnbördshuset”.

Jag skulle just gå ut genom grinden igen när en välbekant sång plötsligt uppfyllde det gamla sjukhuset. Tonerna var starka och påträngande och liksom ekade djupt inifrån de slutna vägarna, som om själva huset sjöng med en dov röst av sten: ”Happy Birthday To You!”

Detta var verkligen ett mystiskt sammanträffande, tyckte jag. Att jag skulle få höra den sången mitt inne i skogen på min födelsedag – och just på den plats där jag faktiskt är född!

Ibland upplever vi händelser som på något sällsamt sätt tycks vara förbundna med varandra, sammanträffanden som berör oss på ett alldeles speciellt sätt och är så gåtfulla och oförklarliga att de inte bara går att avfärda som en ren slump. Det kan hända att du intensivt tänker på någon som just då råkar gå förbi på gatan. Eller du drömmer en mardröm om en jättespindel, vaknar upp kallsvettig och till din fasa upptäcker att en stor brun spindel faktiskt kryper på väggen, alldeles intill din säng! Och just idag, när jag sitter och försöker komma på fler exempel på ovanliga sammanträffanden, ringer en väninna för att berätta hur en rad rena tillfälligheter gjorde att hon hittade sitt drömhäus.

Det kan även handla om mer osannolika händelseförlopp, som det jag hörde någon berätta för en tid sedan:

– Jag satt på en strand och läste i en bok. Det kapitel som jag var inne på skildrade mycket ingående ett visst kustlandskap, en bestämd plats som existerade i verkligheten. Det visade sig faktiskt vara exakt den stranden som jag just då befann mig på!

Då och då hör man om människor som mött sitt livs stora kärlek på något märkligt sätt. De betonar att om de inte just den dagen tagit en omväg till jobbet, krockat med bilen, missat tåget eller i sista stund ändrat sina planer, skulle de aldrig ha träffat sin tillkommande.

Ibland kan dessa enastående sammanträffanden låta lite för bra för att vara sanna. De verkar mer höra hemma i romaner och i filmer än i verkliga livet. Och ovanliga, djupt meningsfulla händelser, som helt förändrar våra liv, kan rent av tyckas styras

av något utanför oss själva.

En kurskamrat för länge sedan berättade att hon ibland drabbades av de mest absurda tvångstankar. Det var en fantasi som ständigt återkom och förföljde henne. Den handlade om att hon själv inte var verklig utan en påhittad romanfigur, någon som bara existerade i en bok.

Tänk om vi själva faktiskt tillhör en berättelse. Så att det som tycks ske av en slump egentligen är betydelsefulla tecken som ingår i ett större, övergripande mönster, nämligen historien om våra egna liv, att till synes meningslösa tillfälligheter inträffar i avgörande skeden av vår utveckling för att ge oss en knuff i rätt riktning!

Sådana tankar börjar kännas alltmer verkliga när man läser den amerikanske psykoanalytikern Robert H. Hopckes bok ”Slump och synkronicitet. Om meningsfulla sammanträffanden i våra livshistorier”. På bokens framsida finns ännu en bok avbildad, den är vidöppen med blad som fladdrar fritt för vinden. Det är Livets bok, varje människas egen livshistoria, den som ligger öppen för alla möjligheter, för det oväntade som ständigt griper in i vår tillvaro, på samma sätt som en romanförfattare styr sina uppdiktade personligheter i en bestämd riktning. Detta kan vara allt från mötet med ditt livs kärlek till att en nyhetsuppläsare råkar säga exakt det ord du tänkte på ögonblicket innan.

– Synkronicitet kan handla om två likartade händelser som bildar ett meningfullt mönster. Men också om att möta rätt person vid rätt tidpunkt i livet och att stöta på en spännande jobbannons just när man börjat tröttna på sitt nuvarande arbete. Eller det som många upplever rätt ofta, att de tänker på en viss person och i det ögonblicket dyker den personen upp eller ringer. Det viktiga är egentligen inte det ovanliga sammanträffandet i sig, utan den speciella betydelse det inträffade har för en själv, säger Suzanne Gieser, fil. dr i idé- och lärdoms historia. Hon har skrivit en doktorsavhandling om C. G. Jung och det svenska förordet till Robert Hopckes bok ”Slump och synkronicitet”. Här har Robert Hopcke beskrivit de meningfulla sammanträffanden som hans patienter upplevt i avgörande skeden av livet.

– En sådan händelse drabbade mig själv på ett märkligt sätt för några år sedan, medan jag höll på med min avhandling, berättar Suzanne Gieser. Jag var i Zürich i Schweiz där jag under en tid fördjupat mig i brevväxlingen mellan Jung och en god vän till honom, fysikern Wolfgang Pauli. Jag hade särskilt fastnat för några brev där Pauli berättar om en kinesisk kvinna som ideligen dök upp i hans drömmar och på olika sätt styrde hans liv. Det var något med denna drömgestalt som fascinerade mig intill besatthet. Den kinesiska kvinnan fanns ständigt med mig i mina tankar och jag grubblade ofta över meningen med denna dröm.

En dag var Suzanne Gieser nära att förolyckas under en biltur ute på landsbygden, då hon för första gången var med om en krock. En svart bil dök plötsligt upp som från ingenstans och

körde på henne bakifrån. Hon undkom med lindriga skador men förlorade medvetandet.

– När jag vaknade, hade man släpat ut mig till vägkanten. Den svarta bilens förare visade sig vara en mörk kvinna – med utpräglat kinesiskt utseende!

– Händelsen som kunde kostat mig livet, berörde mig oerhört starkt även på ett djupare plan. Det kändes verkligen som ett slags varningssignal. Att den kinesiska kvinnan i Paulis dröm hade börjat ta allt för stor plats i mina tankar och att det nu var dags för mig gå vidare och istället ta vara på mitt eget liv.

– Vi är så vana vid att alltid tänka förnuftigt och rationellt, där allt som händer har en logisk orsak, men dessa gåtfulla sammanträffanden kan inte alltid avfärdas som meningslös slump. De tycks visa på att något utanför oss själva inverkar i krissituationer eller andra avgörande skeden av våra liv, något som får oss att utvecklas eller att bryta ett destruktivt mönster. Om detta nu är ödet, Gud eller ett högre jag som styr, kan ju ingen egentligen svara på, menar Suzanne Gieser.

– Jung har beskrivit flera sådana betydelsefulla händelser som han själv upplevt både privat och i sitt arbete som psykoanalytiker. Oftast är det drömmar som på ett märkligt sätt sammanfallit med någon yttre händelse.

Vid ett tillfälle promenerar han med en väninna i en skog. Hon berättar då om en dröm som gjort ett outplånligt intryck på henne, där en räv framträdde som hennes vägvisare. Samtidigt som hon beskriver räven dyker en verklig räv upp ur skogsbrynet och springer ett tag framför dem båda innan den försvinner in bland träden igen!

– En annan gång har en av Jungs patienter förföljts av en gyllene skalbagge, en egyptisk scarabé, i sina drömmar. Men det är en kvinna av den utpräglat rationella typen. Hon avfärdar ideologin allt tal om drömsymboler och deras djupare mening som vidskepelse och rent nonsens. Hennes envisa vägran att acceptera det oförklarliga i tillvaron gör att behandlingen inte går framåt. Mitt i diskussionen om scarabéns betydelse hör de båda några hårda smällar mot fönstret. På rutan sitter en väldig insekt som av någon underlig anledning tycks vilja komma in rummet. Jung fångar in den och upptäcker att det är en mycket ovanlig sorts skalbagge, en guldbagge som skiftar i grönt och guld, precis som en gyllene scarabé! Han räcker då över den till sin patient med de triumferande orden: ”Här har ni er scarabé!” Efter den händelsen

”Synkronicitet är en akausal princip, lika viktig som kausaliteten.”

C G Jung definierade begreppet synkronicitet som ”det samtidiga inträffandet av två meningsfullt men inte kausalt sammanhängande tilldragelser” eller som ”ett sammanträffande i tiden mellan mellan två eller flera kausalt oberoende händelser som har samma eller liknande innebörd”. Synkroniciteten är, menade Jung, likvärdig med kausaliteten som förklarande princip. Det rör sig om ”en lagbunden upprepning av liknande händelser, vilka, såvitt man kan se, inte är förbundna med varandra genom samma verkande orsak”.

Jung menade att synkronicitet är ett fenomen som huvudsakligen tycks vara förknippat med processer i det omedvetna. Det djupaste skiktet av det omedvetna är enligt Jung ”det kollektivt omedvetna” som är gemensamt för hela mänskligheten. Jungs resonemang är dock dunkelt.

Den österrikiske biologen Paul Kammerer antecknade oförklarliga sammanträffanden. Han har i en bok redovisat

Sökande Viveka Lindgren

Foto Bela Unger

tar kvinnan sina drömmar på största allvar och behandlingen blir därför betydligt mer meningsfull för dem båda två.

hundra exempel. Arthur Koestler berättar om detta i sin bok ”Slumpens rötter”. Här ett litet exempel:

”Den 18 september 1916 läser min hustru i tidskriften *Die Kunst* medan hon sitter i professor dr J. v. H:s väntrum; några reproducerade tavlor av en målare vid namn Schwalbach gör ett starkt intryck på henne, och hon lägger namnet på minnet eftersom hon gärna skulle vilja se originalen. I samma ögonblick öppnas dörren, och mottagningsköterskan ropar ut bland patienterna: ’Finns fru Schwalbach här? Det är någon som vill tala med henne i telefon.’ ”

Kammerer ansåg att sådana sammanträffanden, som inte är ovanliga, ”är uttryck för en universell princip i naturen som verkar oberoende av något fysikaliskt orsakssammanhang”.

Källa: Arthur Koestler: *Slumpens rötter*.

Ett besök hos antroposoferna i Järna

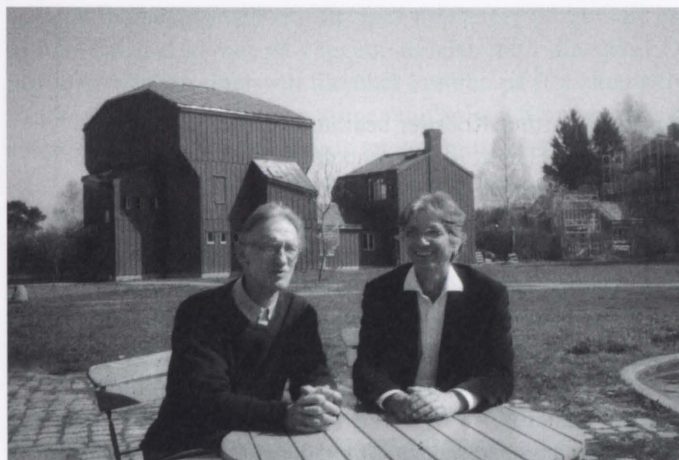
Konstens betydelse för den personliga utvecklingen

Av ÅSA FREIJ

Jag fick ett flygblad i min hand om ett kommande symposium om *the importance of art for human development* (konstens betydelse för människans utveckling). Det skulle hållas hos antroposoferna i Järna, så jag förstod att det skulle handla om människans andliga och etiska utveckling – och den därav följande goda samhällsutvecklingen mot en kärleksfullare och rättvisare värld.

Detta lockade mig att delta – med tanken att vidarebefordra till andra vad jag kunde finna av värde för många.

Alltså befann jag mig fredagen den 27 april bland de intresserade åhörarna i Kulturhuset i Järna, när

Socialmedicinaren professor Töres Theorell, som studerar musikens betydelse för att skapa harmoni, och eurytmiläraren Göran Krantz. I bakgrunden byggnader med den för antroposofin typiska arkitekturen.

initiativtagaren och symposieledaren Göran Krantz inledde med ett föredrag som i stora drag berörde forskning kring konstens betydelse.

Göran Krantz är lärare i den speciella konstarten eurytmi (rörelser) som utövas och lärs ut av antroposoferna. Han leder Forskningsinstitutet för eurytmi och är rektor för eurytmiutbildningen i Järna, där man nu har en högskoleutbildning som leder till den internationella akademiska examen som kallas "masters degree". Det motsvarar ungefär fil kand.

Arrangörer var just Forskningsinstitutet för eurytmi och Antroposofiska Sällskapet.

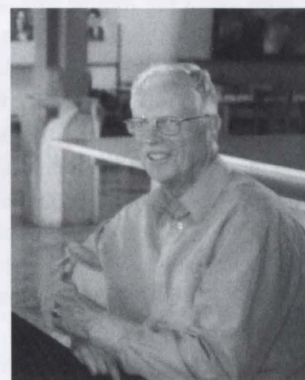
Antroposoferna i Järna har ett flertal självständiga institutioner såsom skolor, ett sjukhus, en handelsträdgård, ett förlag, butiker och ett kulturhus – allt baserat på en likartad filosofi, som utgår från Rudolf Steiners tankar. Men, när man talar med olika människor i olika funktioner på

platsen, finner man att många inte tycks känna sig tillhöriga någon övergripande lära och är tveksamma till att kalla sig antroposof. Men de har alla ett slags helhetsyn med ett äkta intresse för etik och djupare mänskliga värden, för fred, miljö, vård, respekt för allt levande och för sambanden mellan kropp och själ. Många kallar sig antroposof, men dessa förefaller präglas mer av öppenhet än av låsning vid en viss lära. Man behöver

ej tro på eller tillämpa vissa delar av antroposofin, som är litet speciella, för att dela dess huvudsakliga livsåskådning och det antroposoiska sättet att leva.

Själv förstår jag mig t ex – som flera jag talat med – inte på byggnadsstilen. Jag ser inte de särpräglade husen, den antroposofiska arkitekturen, som särskilt vacker eller känslöväckande. Men likväl sympatiserar jag med tanken bakom det sätt som husen byggts på: byggnadernas form skall hamoniera med det som pågår där. Det är lätt att förstå att det kan vara meningsfullt att bygga en skola så att själva byggnaden inspirerar till och underlättar undervisningen och inläringen – och det egna skapandet, som är så viktigt i antroposofin och dess pedagogik, waldorfpedagogiken. Det kanske dock för olika betraktare inte framstår som självklart att just den form de ser framför sig är särskilt stimulerande i visst syfte.

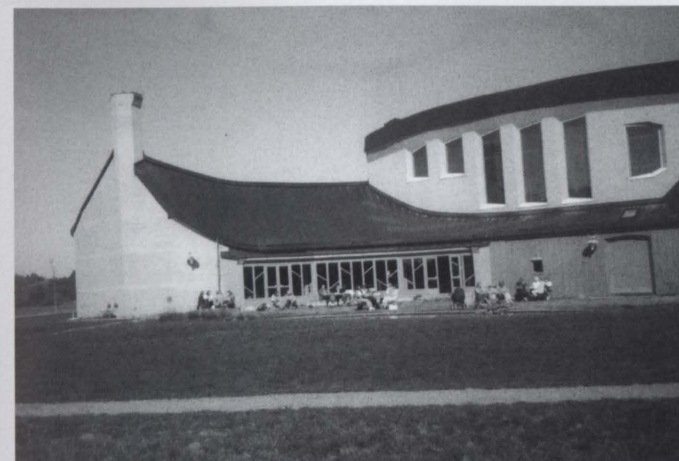
Men, såsom sades på symposiet: Vid rätt tillfälle under rätta omständigheter med rätt sorts musik för rätt person kan stora saker hända i form av mänsklig utveckling, eller i form av djupgående upplevelser av genomgående positiv art i individens liv. Och eftersom individer av arten människa har många likheter, så kan också grupper av människor positivt påverkas på likartat sätt av musik, arkitek-

Psykologiprofessor Alf Gabrielsson berättade om människor som upplevt musik mycket starkt.

Grupper kommer ständigt på besök hos antroposoferna. Här guidar Maja-Stina Linderström pensionärer från Stockholm.

Antroposofernas kulturhus i Järna.

Konsertpianisten Oskar Ekberg inramade symposiet om konstens betydelse med inledande och avslutande klassisk musik. Här med en uppskattande åhörare.

tur, litteratur och dans – och av riter och ceremonier, som det också talades en hel del om på symposiet. Konsten kan verka som tydliggörare, påminnare, omvandlare och "katalysator" som för medvetandet till en högre nivå.

grupp med vissa hälsoproblem hade upplevt sig må bättre – eller att hälsan faktiskt hade förbättrats – genom körsång.

Symposiedeltagarna fick vidare veta att man vid tester funnit att skolbarn genom musik en gång i veckan förbättrat

Vid en av föreläsningarna under symposiet – den som hölls av professor Alf Gabrielsson – återgavs upplevelser som människor, vilka haft en speciellt stark upplevelse av musik, berättat om. Dessa hade stora likheter med varandra. Och de liknade andliga upplevelser som människor berättat om i olika sammanhang och som kanske kommit vid meditation, en naturupplevelse eller kanske plötsligt utan någon speciell orsak. Det talades om en känsla av att vara utanför sin kropp och personlighet, en känsla av frihet och och gränsöverskridande, av att uppgå i ett större sammanhang, av lycka – och efteråt av att få ett större perspektiv på livet, en inre tygghet, en djupare medkänsla...

Vid en annan föreläsning talades det om hur sjukdomar gått till bättring genom musik, och hur stark upplevelse det var när någon första gången erfor att en kronisk smärta var helt borta.

I andra fall, vid experiment eller tester upplagda i forskningsfyte, fann man t ex att en test-

såväl sina studieresultat som sin sociala kompetens – alltså förmågan att förstå och komma överens med andra. Allt i kombination med att man allmänt har mått bättre.

Musik sades vara den konstform som påverkar människan mest. Man har till och med funnit att hjärnan förändras av musik (eller av känslor framkallade av musik).

Musikens påverkan på känslorna är i regel omedelbar och ofta stark. Däremot går det långsamt när det gäller de positiva effekterna på sjukdomar. Man märker effekt, men det kan ta år innan en tydlig förbättring av hälsan har skett. Tydligare och snabbare kommer känslan av att må bättre, av ett större välbefinnande och en mer positiv attityd till livet.

Den omedelbara sinnesförändringen vid musikupplevelser är lätt att konstatera. Vi har säkert alla haft erfarenheten att en sång eller ett musikstycke förändrat vår sinnesstämning.

Symposiet inleddes, och avslutades, med klassisk musik, framförd på flygel av pianisten Oskar Ekberg.

Personligen är jag litet besviken över att symposiet bara tog upp musikens betydelse för mänsklig inre utveckling. Jag tror att många målande och diktande känslomänniskor som jag själv hade velat höra om forskning kring andra sorters konst än musik. Men av rubriken att döma får man anta att all konst har en positiv verkan på människan. Symposiet handlade ju om "konstens betydelse för människans utveckling". Och under korta samtal med talare och representanter för arrangörerna fick jag detta bekräftat. Tiden räckte inte till för allt. Symposiet varade ändå sex-sju timmar, raster inräknade. Detta rymde dock så mycket intressant information att det är frustrerande att här bara kunna ta upp en liten del av allt.

Antroposofins skapare Rudolf Steiner

Gamla nummer av SÖKAREN finns att köpa för 5 kr st
+ porto.

ÅR: Nr:

-65 4 6

-66 1 2 3 4 5 6 8

-67 1 2 3 7

-68 1 2 3 4 5 6 7 10

-69 1 2 3 4 10

-70 10

-71 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-72 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-73 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-74 2 4 6 7 8 9 10

-75 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-76 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-77 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-78 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-79 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-80 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-81 1 4 6 9 10

-82 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-83 1

-84 2 4 7 8 9 10

-85 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-86 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

-87 1 2 3 4 5 6 7 8

-88 3 6 7 8 9

-89 1 2 3 5 6 7

-90 1 2 5 6 7 8

solspindeln@hotmail.com.

I apornas tid

EINSTEIN

Han vågade tänka följdriktigt
Han vågade tänka självständigt
Så:
Stor matematiker
Stor fysiker

WAERLAND

Han vågade tänka följdriktigt
självständigt
Alla borde följt honom
men han förblev dissident
i apornas tid
Apornas?
Ja, där etablissemang efter
etablissemang

STEVENSON

På sök efter sanningen
tänkte han självständigt
Reinkarnation?
Xerox gav honom chansen
Han tog den
men möttes av dumsinnen
i apornas tid

ANDERSSON

Enkel man i Gillberga
gör en viktig upptäckt
ett tankesår
som etablissemang
inte kan se
Föregångare
borde bli hedersdoktor
men möts av
dumögon
i apornas tid

BEHE

Icke reducerbar komplexitet
visar högre krafts existens
Etablissemang:
Endast mekaniska processer
kan någonting förklara
Intelligens bakom design
= övernaturligt = icke-existerande